

**Vadlīnijas par
atkritumiem un reģenerētām vielām**

**2. redakcija
2010. gada maijs**

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Šajā dokumentā ietvertas *REACH* vadlīnijas, kurās paskaidrotas no *REACH* regulas izrietošās saistības un to izpildes veids. Taču atgādinām, ka *REACH* regulas teksts ir vienīgā autentiskā juridiskā atsauce un ka šajā dokumentā sniegtā informācija nav juridisks atzinums. Eiropas Ķīmikāliju aģentūra neuzņemas nekādu atbildību par šā dokumenta saturu.

ATRUNA

Šis ir angļu valodā sagatavota dokumenta darba tulkojums. Dokuments tulkots un tā pilnīgums pārbaudīts Eiropas Savienības iestāžu tulkošanas centrā. Teksta zinātniski tehniskās redakcijas pārbaudi veikusi dalībvalsts Latvijas kompetentā iestāde. Lūdzam ņemt vērā, ka oriģinālā versija ir vienīgi angļu valodas versija, kas arī ir pieejama šajā tīmekļa vietnē.

Vadlīnijas par atkritumiem un reģenerētām vielām

Atsauce: ECHA-10-G-07-LV
Publicēšanas datums: 2010. gada maijs
Valoda: LV

© Eiropas Ķīmikāliju aģentūra, 2010.

Titullapa © Eiropas Ķīmikāliju aģentūra

Pārpublicēšanas gadījumā šīs informācijas avotam ir jābūt apstiprinātam šādi "Avots: Eiropas Ķīmikāliju aģentūra, <http://echa.europa.eu/>", un *ECHA* Sakaru nodaļā ir jābūt iesniegtam rakstveida paziņojumam (info@echa.europa.eu).

Ja Jums rodas jautājumi vai komentāri saistībā ar šo dokumentu, lūdzam iesniegt tos, izmantojot informācijas pieprasījuma veidlapu (minot atsauces izdevumu un tā izdošanas datumu). Informācijas pieprasījuma veidlapa ir atrodama *ECHA* tīmekļa vietnē: http://echa.europa.eu/about/contact_en.asp

EIROPAS ĶĪMIKĀLIJU AĢENTŪRA

Pasta adrese: *P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland*
Adrese apmeklētājiem: *Annankatu 18, Helsinki, Finland*

PRIEKŠVĀRDS

Šis dokuments attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra *REACH* Regulu (EK) Nr. 1907/2006¹ (turpmāk tekstā – *REACH*), un konkrēti – tās 2. panta 7. punkta d) apakšpunkta piemērošanu. Tajā ir aprakstīts, saskaņā ar kādiem nosacījumiem juridiskas personas, kuras reģenerē vielas no atkritumiem, var izmantot *REACH* 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētos atbrīvojumus, un precizē pienākumu apmainīties ar informāciju piegādes ķēdē, kā noteikts *REACH* regulas IV sadaļā, kas nav iekļauta atbrīvojumā.

Tas ir viens no vairākiem vadlīniju dokumentiem, kuru mērķis ir palīdzēt visām ieinteresētajām personām sagatavoties pildīt pienākumus, ko tām uzliek *REACH* regula. Šajos dokumentos ir detalizētas norādes par vairākiem būtiskiem *REACH* procesiem, kā arī konkrētas zinātniskas un/vai tehniskas metodes, kas saskaņā ar *REACH* regulu ir jāizmanto nozares pārstāvjiem vai iestādēm.

Šo vadlīniju dokumentu ir izstrādājusi Komisija, iesaistot visas ieinteresētās puses: dalībvalstis, nozares pārstāvjus un nevalstiskās organizācijas (NVO). Dokuments tika iesniegts *ECHA* 2008. gada decembrī *REACH* kompetento iestāžu sanāksmes laikā. *ECHA* pilnveidoja šīs vadlīnijas, ņemot vērā nepieciešamos skaidrojumus, kuri tika apzināti sarunās ar ekspertiem konsultāciju procedūras laikā².

Vadlīniju dokumentu var iegūt Eiropas Ķīmikāliju aģentūras tīmekļa vietnē³. Vajadzības gadījumā *ECHA* izstrādās vadlīniju labojumus, par kuriem atkal tiks ierosināta konsultāciju procedūra.

¹ Labojums Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulā (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 2007. gada 15. novembra Regulu (EK) Nr. 1354/2007, ar ko pielāgo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), saistībā ar Bulgārijas un Rumānijas pievienošanu (OV L 304, 22.11.2007., 1. lpp.).

² http://echa.europa.eu/doc/FINAL_MB_30_2007_Consultation_procedure_on_guidance.pdf.

³ http://echa.europa.eu/reach_en.asp.

Dokumenta vēsture

Redakcija	Komentārs	Datums
1. redakcija	Eiropas Komisija nosūtīja vadlīniju projektu (CA/24/2008 rev.1) <i>REACH</i> kompetento iestāžu sanāksmes dalībniekiem komentāru sniegšanai.	2008. gada septembris
1.1. redakcija	Vadlīniju projekts (CA/24/2008 rev.2): – iekļauts izstrādājuma piemērs (noteiktos apstākļos par izstrādājumiem var uzskatīt arī pildvielas).	2008. gada oktobris
1.2. redakcija	Vadlīniju projekts (CA/24/2008 rev.3): – pielāgota atruna.	2009. gada aprīlis
1.3. redakcija	<ul style="list-style-type: none"> – Vadlīnijas galvenokārt tiek veltītas i) atbrīvojumiem no reģistrācijas saskaņā ar 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu un ii) reģenerēšanas operatoru attiecīgajiem pienākumiem informēt savus klientus par bīstamām vielām reģenerētā produkcijā, kuru viņi laiž tirgū. <ul style="list-style-type: none"> ○ Tāda pati viela jau ir reģistrēta. ○ Informācija par šādu vielu ir pieejama reģenerēšanas operatoram. ○ Informācija, kurai jābūt pieejamai reģenerēšanas operatoram, lai izpildītu <i>DSD/CLP</i> regulā paredzētos pienākumus. ○ <i>CLP</i> noteiktās paziņošanas prasības. – Labotas neatbilstības attiecībā uz vienādām vielām, piemaisījumu statusu un vielām maisījumos. – Precizējumi, lai saskaņotu ar vadlīnijām par izstrādājumiem. – Skaidrojumi par to, kādi pienākumi ir reģenerēšanas operatoram (kas izmanto atbrīvojumu) attiecībā uz reģenerētā materiāla iespējamās bīstamības novērtēšanu un tās paziņošanu klientiem. – Atjaunotas saites uz vadlīniju dokumentiem. – Dokumenta pārkārtošana. – Šādi papildinājumi: <ul style="list-style-type: none"> ○ piemēri; ○ darba plūsma; ○ saīsinājumu un definīciju saraksts. 	2010. gada marts
2. redakcija	<ul style="list-style-type: none"> - Redakcionālas izmaiņas un skaidrojumi. - Precizēta definīciju redakcijas atbilstība attiecībā uz pašām vielām, vielām maisījumos un izstrādājumos. 	2010. gada maijs

SATURA RĀDĪTĀJS

1. IEVADS.....	1
2. REACH PAREDZĒTĀS PRASĪBAS REĢENERĒTĀM VIELĀM.....	3
2.1. Provizoriskā reģistrācija.....	3
2.2. Reģistrācija	4
2.2.1. Vai reģenerēšana ir ražošanas process <i>REACH</i> regulas izpratnē?	5
2.2.2. Reģenerētas vielas identificēšana	5
2.2.3. Atšķirība starp vielu, maisījumu un izstrādājumu	6
2.2.4. Piemaisījumi.....	8
2.3. Atbrīvojumu prasības saskaņā ar REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu	9
2.3.1. Pirmais nosacījums: reģenerētas vielas un jau reģistrētas vielas “līdzība”	10
2.3.2. Otrais nosacījums: vajadzīgā informācija	11
2.4. Informācija, kurai ir jābūt pieejamai reģenerētu vielu lietotājiem	13
2.4.1. Informācijas atbilstība un piemērotība	13
2.4.2. Drošības datu lapas.....	14
2.4.3. Cita informācija: reģistrācijas numurs un iedarbības scenārijs.....	15
2.5. Citi pienākumi.....	18
2.5.1. Klasifikācijas un marķējumu saraksts	18
2.5.2. Ierobežojumi	18
2.5.3. Licencēšana	18
2.6. Apsvērumi par dažām reģenerēto materiālu plūsmām	19
1. PIELIKUMS: KONKRĒTAS REĢENERĒTO MATERIĀLU PLŪSMAS.....	21
1.1. Reģenerēts papīrs	21
1.2. Reģenerēts stikls.....	21
1.3. Reģenerēti metāli.....	21
1.4. Reģenerētas pildvielas.....	23
1.5. Reģenerēti polimēri	25
1.6. Reģenerēta gumija.....	26
1.7. Reģenerētas pamatēlļas	27
1.8. Reģenerēti šķīdinātāji	28
2. PIELIKUMS: SAĪSINĀJUMU UN DEFINĪCIJU SARAKSTS.....	29

1. IEVADS

REACH regulas 2. panta 2. punkts paredz, ka "Atkritumi, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/12/EK,⁴ nav viela, preparāts vai izstrādājums šīs regulas 3. panta nozīmē". Tādēļ REACH regulas prasības vielām, maisījumiem un izstrādājumiem uz atkritumiem neattiecas⁵.

Tomēr tas nenozīmē, ka vielas atkritumos ir pilnībā atbrīvotas no REACH prasībām. Saskaņā ar REACH regulu reģistrējamu pašu vielu, vielu maisījumos vai izstrādājumos (turpmāk tekstā – "vielas") ražotājiem vai importētājiem ir pienākums ņemt vērā vielas atkritumu dzīves ciklu, ja piemērojams, saskaņā ar REACH regulas I pielikuma 5.2.2. iedaļu, veicot atbilstošu novērtējumu, kā paredzēts REACH regulas II sadaļā⁶. Proti, saskaņā ar REACH regulas 3. panta 37. punktu iedarbības scenāriji ir "Nosacījumu kopums, ieskaitot darbības nosacījumus un riska pārvaldības pasākumus, kas raksturo, kā vielu ražo vai lieto **tās dzīves cikla laikā**, un kā ražotājs vai importētājs kontrolē vai iesaka pakārtotiem lietotājiem kontrolēt iedarbību uz cilvēkiem un apkārtējo vidi. [...]". Atkritumi, kuros var būt viela, ietver vielas ražošanas atkritumus, vielas lietošanas rezultātā radušos atkritumus un atkritumus, kuri rodas vielu saturoša izstrādājuma ekspluatācijas mūža beigās.

Atkritumu statuss iedarbības scenāriju kontekstā un sakarības starp REACH regulu un atkritumu jomas reglamentējumu šajā saistībā ir aprakstītas Vadlīniju par informācijas prasībām REACH kontekstā R 13.2.6. un R 18.2. sadaļā⁷. Tādēļ šajās vadlīnijās nav detalizēti aplūkoti iedarbības scenāriji vielas atkritumu dzīves cikla posmam.

Tiklīdz materiālu vairs neuzskata par atkritumiem, REACH prasības attiecas tādā pašā veidā kā attiecībā uz jebkādu citu materiālu, taču pastāv arī vairāki izņēmumi, kurus nosaka, ievērojot noteiktus nosacījumus. Jautājums, ar kuru brīdi atkritumus vairs neuzskata par atkritumiem, ir ticis ilgstoši apspriests. Saskaņā ar jaunās Atkritumu pamatdirektīvas 6. panta 1. un 2. punktu noteiktus konkrētus atkritumus vairs neuzskata par atkritumiem, tiklīdz ir veikta to reģenerēšana un tie atbilst konkrētiem kritērijiem, kas ir izstrādāti saskaņā ar noteiktiem juridiskajiem noteikumiem, un proti:

- a) vielu vai priekšmetu parasti lieto konkrētiem nolūkiem;
- b) pastāv tirgus vai pieprasījums pēc šādas vielas vai priekšmeta;
- c) viela vai priekšmets atbilst konkrētajos nolūkos noteiktajām tehniskajām prasībām, kā arī pastāvošajiem tiesību aktiem un produktiem piemērojamajiem standartiem; un
- d) vielas vai priekšmeta lietošanai nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz vidi un cilvēku veselību.

Šādus kritērijus konkrētiem materiāliem noteiks Komisija deleģētu aktu formā saskaņā ar komitoloģijas procedūru. Katrai atkritumu plūsmai ir jāizvērtē dažādi faktori. Šā dokumenta

⁴ Atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem un dažu direktīvu atcelšanu (Atkritumu pamatdirektīva).

⁵ Papildu skaidrojumi par šo atbrīvojumu ir sniegti Vadlīnijās par reģistrāciju:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_en.htm (1.6.3.4. sadaļa).

⁶ Skatīt arī vadlīnijas par iedarbības aplēsēm, pamatojoties uz atkritumu dzīves ciklu:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_r18_en.pdf?vers=20_08_08 .

⁷ Vadlīniju par informācijas prasībām un ķīmiskās drošības novērtējumu R 13.2.6. sadaļa "Ar atkritumu dzīves ciklu saistītie darbības apstākļi un riska pārvaldības pasākumi" un R 18.2. sadaļa "Raksturīgās atkritumu plūsmas, kuras izriet no ražošanas, lietošanas un turpmākajiem dzīves cikla posmiem":

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_en.htm .

darbības jomā neietilpst diskusijas un ieteikumi par kritērijiem, pēc kuriem nosaka atkritumu cikla beigas⁸ dažādām atkritumu plūsmām.

Iespējamo turpmāko komitoloģijas lēmumu,⁹ kā arī lēmumu, kurus dalībvalstu iestādes katrā konkrētā gadījumā pieņem par atkritumu cikla beigām saskaņā ar Atkritumu pamatdirektīvas 6. panta 4. punktu¹⁰, rezultātā dažus materiālus, kurus šobrīd uzskata par atkritumiem, nākotnē par tādiem varbūt vairs neuzskatīs. Tas nozīmē ne tikai to, ka šie materiāli vairs neietilps tiesību aktu par atkritumiem darbības jomā, bet arī to, ka uz tiem, iespējams, attieksies *REACH* prasības, ja vien netiks piemērots atbrīvojums. Atkritumu cikla beigu kritēriji ir saistīti ar tiesību aktiem par atkritumiem, un šajā dokumentā nav sniegtas vadlīnijas par to piemērošanu un kurā brīdī atkritumos oficiāli nodotie materiāli vairs nav uzskatāmi par atkritumiem. Šo vadlīniju par atkritumiem un reģenerētām vielām nolūks ir skaidrot, kādi pienākumi ir uzņēmēj sabiedrībām, kuras veic reģenerēšanu,¹¹ lai tiktu ievērotas *REACH* prasības, tādējādi veicinot Eiropas Komisijas ilgtspējīguma politikas prioritāro mērķu sasniegšanu, kā arī reģenerēšanu un otrreizēju izejvielu pārstrādi.

Šo vadlīniju mērķis ir skaidrot tādu reģenerētu materiālu statusu, kurus vairs neuzskata par atkritumiem un uz kuriem attiecas *REACH* regulā paredzētie pienākumi saistībā ar vielām, maisījumiem vai izstrādājumiem. Vadlīnijās ir paskaidrots, uz kādas pamatinformācijas pamata reģenerēšanas operators var izmantot *REACH* 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu:

“2.7. Regulas II, V un VI sadaļu nepiemēro:

[..]

d) pašām vielām, vielām preparātos vai izstrādājumos, kas reģistrētas saskaņā ar II sadaļu un ir reģenerētas Kopienā, ja:

i) reģenerācijā iegūtā viela ir tā pati viela, kas reģistrēta saskaņā ar II sadaļu; un

ii) uzņēmumam, kas veic reģenerāciju, ir pieejama 31. un 32. pantā prasītā informācija par vielu, kura ir reģistrēta saskaņā ar II sadaļu.”¹²

Ir svarīgi piebilst, ka šajās vadlīnijās nav noteikts, cik precīzi dati ir vajadzīgi dažādiem reģenerēšanas plūsmu veidiem. Tomēr šo vadlīniju 1. pielikumā ir izklāstīti vispārīgie pienākumi, kas jāievēro reģenerēšanas operatoram, lai varētu izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu līdz ar dažādiem atlasītiem piemēriem.

⁸ Informācija par kritējiem, pēc kuriem nosaka atkritumu cikla beigas un kas ir izstrādāti Direktīvas 2008/98/EK (Atkritumu pamatdirektīva) ieviešanas kontekstā, ir pieejama:

<http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

⁹ http://europa.eu/scadplus/glossary/comitology_en.htm.

¹⁰ Attiecībā uz atkritumu cikla beigām pārskatītās Atkritumu pamatdirektīvas 98/2008/EK 6. pantā ir noteikts: “Ja Kopienas mērogā saskaņā ar 1. un 2. punktā izklāstīto procedūru nav izveidoti kritēriji, dalībvalstis var katrā atsevišķā gadījumā izlemt, vai konkrētie atkritumi vairs nav atkritumi, ņemot vērā atbilstīgo judikatūru. Dalībvalstis par šādiem lēmumiem informē Komisiju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/34/EK (1998. gada 22. jūnijs), kas nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu, un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu sfērā [24], kad tas prasīts minētajā direktīvā.”

¹¹ Jāatzīmē, ka dokumentā lietotie termini “reģenerēšanas operators”, “uzņēmēj sabiedrība, kas veic reģenerēšanu” un “reģenerētas vielas ražotājs” nozīmē vienu un to pašu.

¹² 2. panta 7. punkta d) apakšpunkts paredz atbrīvojumu reģenerētām vielām tikai saskaņā ar noteiktiem nosacījumiem. Likumdevējs nav paredzējis vispārēju atbrīvojumu reģenerētām vielām, iekļaujot tās V pielikumā.

2. REACH PAREDZĒTĀS PRASĪBAS REĢENERĒTĀM VIELĀM

Atkritumu apstrādes posms, kurā jāšāk pildīt *REACH* regulā paredzētie pienākumi, ir atkarīgs no tā, kad materiālu pārstāj uzskatīt par atkritumiem. Tas nozīmē, ka pēc tam, kad materiālu pārstāj uzskatīt par atkritumiem, reģenerēšanas process ir pabeigts. Materiālus, kurus vairs neuzskata par atkritumiem, pēc tam turpmākajā ražošanas procesā var apstrādāt kā pašu vielu, vielu maisījumā vai izstrādājumā. Reģenerēšanas process bieži notiek vairākos posmos, un dažreiz tikai pēdējā posmā iegūst materiālu, kas saskaņā ar ES tiesību aktiem par atkritumiem vairs nav klasificēts kā atkritumi. Papildus var būt gadījumi, kuros par atkritumiem neuzskata tikai reģenerēšanas procesā iegūtu materiāla frakciju¹³.

Tātad visi reģenerācijas posmi, kuru rezultātā neiegūst materiālu, kuru neuzskata par atkritumiem, ir atkritumu apstrādes procesa daļas, kurām piemēro tiesību aktus par atkritumiem. Turklāt saskaņā ar *REACH* 2. panta 2. punktu atkritumu materiālus, tostarp atkritumus, kas rodas reģenerācijas procesa laikā, neuzskata par vielām, maisījumiem vai izstrādājumiem. *REACH* regulas nolūkā ar reģenerētām vielām saprot tikai tādas **vielas, kuras** pēc tam, kad tās ir bijušas daļa no atkritumu materiāliem, **vairs neuzskata par atkritumiem** saskaņā ar Atkritumu pamatdirektīvu. Reģenerētas vielas komponenti paši var būt bijuši atkritumu plūsmas sastāvdaļa vai arī iegūti no atkritumu plūsmas ķīmiskas pārveidošanas reģenerēšanas procesa rezultātā (skatīt 2.1.1. sadaļu).

2.1. Provizoriskā reģistrācija

Ja piemērojams, *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā reģenerētām vielām paredzēto atbrīvojumu no reģistrācijas var izmantot ar nosacījumu, ja tāda pati viela ir reģistrēta jau iepriekš. Lai gan, visticamāk, lielākā daļa reģenerēto vielu tiks reģistrēta līdz brīdim, kad sāks attiekties reģistrācijas pienākumi saistībā ar esošām vielām, reģistrācija netiks veikta pirms provizoriskās reģistrācijas posma beigām¹⁴. Tomēr ir svarīgi piebilst, ka jaunām vielām, kurām neveic provizorisko reģistrāciju, piemēro reģistrācijas pienākumus ar 2008. gada jūniju, kad stājas spēkā *REACH* regulas II sadaļa. Tādēļ ikviena reģenerēta jauna viela ir jāreģistrē, lai varētu izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu.

Kamēr vielu vēl nav reģistrējis kāds cits, *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētie nosacījumi nav izpildīti. Tādēļ reģenerēšanas operatoriem, kas ražo šādu vielu, iespējams, būs jāievēro reģistrācijas pienākumi. Tas nozīmē, ka reģenerēšanas operatori, kas nav provizoriski reģistrējuši savu vielu, nevar likumīgi ražot vai laist tirgū savu vielu, kamēr viņi vai kāds cits nav reģistrējis vielu.

¹³ Ar Atkritumu pamatdirektīvas 6. panta 1. punktu paredz, ka "Daži konkrēti atkritumi vairs nav atkritumi [...], tiklīdz tos reģenerē, tostarp pārstrādā, tiem piemēro kādu darbību [...]" un ar Atkritumu pamatdirektīvas 6. panta 3. punktu paredz, ka "Atkritumi, kas vairs nav atkritumi saskaņā ar 1. un 2. punktā minētajiem noteikumiem un īpašiem kritērijiem, arī vairs nav atkritumi saskaņā ar 1. punktu reģenerācijas un pārstrādes mērķu vajadzībām, kas paredzēti Direktīvās 94/62/EK, 2000/53/EK, 2002/96/EK un 2006/66/EK, kā arī citos attiecīgos Kopienas tiesību aktos, kā arī tad, ja ir izpildītas minēto tiesību aktu prasības attiecībā uz pārstrādi vai reģenerāciju".

¹⁴ Provizoriskā reģistrācija ir ierobežota informācijas kopuma (jo īpaši vielas nosaukums, kontaktpersonas vārds un adrese, paredzamais reģistrācijas termiņš un tonnāžas diapazons, papildinformāciju skatīt: http://echa.europa.eu/pre-registration_en.asp) bezmaksas iesniegšana *ECHA*. Provizoriskajiem reģistrētajiem ir jāatbild uz datu pieprasījumiem (ja provizoriskajam reģistrētajam nav šādu datu, pietiek, ja to norāda atbildēs uz šādiem pieprasījumiem). Citos gadījumos reģenerēšanas operatoru nozīme *SIEF* (Forums informācijas apmaiņai par vielām) būs atkarīga no viņu pašu vēlmes iesaistīties un viņi var arī izlemt neuzņemties aktīvu lomu (pasīvie dalībnieki). Šādiem provizoriskajiem reģistrētajiem nevar pieprasīt apmaksāt jebkādas *SIEF* izmaksas, ja vien viņi neizmanto kādu informāciju, kuras izmaksas saskaņā ar *REACH* regulu ir jāsedz kopīgi (papildu informācija ir sniegta vadlīnijās par datu koplietošanu). Provizoriskā reģistrācija neparedz nekādu pienākumu reģistrēt vielu.

Tātad tikai provizoriskā reģistrācija sniedz juridisku drošību, ka ražošana vai laišana tirgū var turpināties līdz attiecīgajam reģistrācijas termiņam ar noteikumu, ka provizoriski reģistrētā viela atbilst *REACH* regulas 3. panta 20. punkta nosacījumiem. Pat ja ir beidzies provizoriskās reģistrācijas termiņš, kā arī vēlīnas provizoriskās reģistrācijas pirmais termiņš, joprojām var izmantot pirmreizējas vēlīnas provizoriskās reģistrācijas iespēju reģenerētas esošas vielas vai vielas maisījumā ražotāju un importētāju vai arī izstrādājumu kontekstā saskaņā ar noteiktiem nosacījumiem, kā paredzēts *REACH* regulas 28. panta 6. punktā.¹⁵

Pēc provizoriskās reģistrācijas varbūt vairs nebūs jāveic reģistrācija, jo vielu (vielas) varbūt reģistrēs cits reģistrētājs, kā rezultātā reģenerēšanas operators varēs izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu. Kad vien tiek pieņemts lēmums izmainīt atkrituma cikla beigu statusu (visā Kopienā vai atsevišķā valstī), var izmantot arī vēlīnas provizoriskās reģistrācijas iespēju, kā paskaidrots iepriekš saistībā ar *REACH* regulas 28. panta 6. punktu. Tomēr reģenerēšanas operatoriem vajadzētu izvērtēt, vai atkritumu cikla beigu statuss var ietekmēt reģistrācijas termiņu, jo dažiem materiāliem reģenerētās vielas daudzums var būt lielāks nekā pamata produkcijas izlaidei. Tādēļ reģenerēšanas operatoriem reģistrācija varbūt būs jāveic pirms primārajiem ražotājiem.

Pēc provizoriskās reģistrācijas var uzsākt saziņu ar citiem tās pašas vielas ražotājiem. Tas nodrošina reģenerēšanas operatoriem piekļuvi citu vielas ražotāju kontaktinformācijai un viņi var iesaistīties *SIEF* diskusijās, ja vien to vēlas. Provizoriskā reģistrācija ļaus reģenerēšanas operatoriem arī piedalīties diskusijās par vielu līdzību un apliecināt savu vielu līdzību, lai viņi varētu pievienoties *SIEF*. Vēl viens ieguvums no reģenerēšanas operatoru iesaistīšanās *SIEF* ir tas, ka viņu dalība atvieglo pareizu iedarbības scenāriju izstrādi darbam ar materiāliem to dzīves cikla beigu posmā, kā arī primārā un sekundārā ražošanas procesa atšķirību un seku apzināšanu (vajadzīgajā apjomā). Turklāt *SIEF* var nodrošināt arī iespēju apspriest piekļuvi drošības informācijai, kas var būt vajadzīga reģenerēšanas operatoriem, lai izmantotu atbrīvojumu no reģistrācijas, un arī saistībā ar citiem pienākumiem, kuri viņiem var būt noteikti saskaņā ar *REACH* regulā paredzēto vielu reģistrāciju (2.5. sadaļa) un informācijas pieejamību (2.3.2. sadaļa). Jāpiebilst, ka reģenerētā materiāla kā *UVCB* (viela, kuras sastāvs nav zināms vai ir mainīgs), nevis vienas vielas ar piemaisījumiem provizoriskas reģistrācijas dēļ var būt sarežģīti vēlāk izmantot *REACH* 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu (2.2.3. sadaļa).

2.2. Reģistrācija

Kopumā uz reģenerētām vielām *REACH* reģistrācijas prasības attiecas tāpat kā uz jebkādām citām vielām, kuras ietilpst *REACH* regulas darbības jomā.

Juridiskai personai, kas veic galīgo reģenerāciju, vajadzētu pārbaudīt, vai reģenerētā viela ir atbrīvota no reģistrācijas tādēļ, ka tā ir iekļauta *REACH* regulas IV pielikumā vai uz to attiecas V pielikums. Šādu reģenerēto vielu piemēri ir sniegti šo vadlīniju 1. pielikumā.

Ja šādi atbrīvojumi neattiecas, *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkts paredz atbrīvojumu reģenerētām vielām, ievērojot noteiktus nosacījumus. Šie noteikumi ir aprakstīti

¹⁵ Juridiskas personas reģistrāciju provizoriskā kārtībā var veikt pēc 2008. gada 1. decembra šādos gadījumos:

- ja ražotājs vai importētājs ražo vai importē esošas vielas (pašas vielas vai maisījuma sastāvā) pēc 2008. gada 1. decembra vienas tonnas vai lielākā apjomā gadā, un var pierādīt, ka viņš to dara pirmo reizi; vai
- ja ražotājs vai importētājs ražo vai importē izstrādājumus, kas satur vielu, kura izdalīsies vienas tonnas vai lielākā apjomā gadā, pēc 2008. gada 1. decembra, un var pierādīt, ka viņš to dara pirmo reizi.

Šādā gadījumā jāievēro šādi provizoriskās reģistrācijas termiņi:

- viela provizoriski jāreģistrē ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc tam, kad saražotais vai importētais daudzums pārsniedz vienu tonnu; un
- ne vēlāk kā 12 mēnešus pirms attiecīgā reģistrācijas pārejas termiņa.

Šajā kontekstā ražot vai importēt "pirmo reizi" nozīmē pirmo reizi pēc tam, kad stājusies spēkā *REACH* regula (2007. gada 1. jūnijs).

2.3. sadaļā. Lai nodrošinātu atbilstību šiem noteikumiem, būtu jāņem vērā turpmāk minētie aspekti attiecībā uz vispārīgām *REACH* reģistrācijas prasībām, kuras kopumā attiecas arī uz reģenerētām vielām.

2.2.1. Vai reģenerēšana ir ražošanas process *REACH* regulas izpratnē?

Kā ir minēts jau iepriekš, atkritumu materiālu pēc tam, kad to vairs neuzskata par atkritumiem, var uzskatīt par pašu vielu, divas vai vairāk vielas saturošu maisījumu vai izstrādājumu. Tādēļ ir jānoskaidro, vai reģenerēšana ir sākotnēji reģistrētās vielas izmantošanas turpināšana, un, ja tas neattiecas, jānoskaidro, vai tā ir ražošana, kuras laikā atkritumus atkal pārstrādā vienā vai vairākās vielās, maisījumā vai izstrādājumā.

Sākotnējās vielas dzīves cikla un piegādes ķēdes beigas ir atkritumu posms. Ja vielu vairs neuzskata par atkritumiem, sākas jauns vielas dzīves posms. Reģenerācijas process ir vērst uz vielas reģenerēšanu no šādiem atkritumiem. Tādēļ reģenerēšana nekādā gadījumā un pēc būtības nevar būt lietošana¹⁶.

REACH regulas 3. panta 8. punktā ražošana ir definēta kā "vielu ražošana vai ekstrakcija to dabiskā agregātstāvoklī". Šai definīcijai pilnībā atbilst vielas, kuras ir tikušas ķīmiski pārveidotas atkritumu apstrādes un reģenerēšanas procesa laikā (piemēram, noteikti izdedži, kā tērauda izdedži, kuri ir pakļauti atmosfēras iedarbībai, pelni, metāna veidošanās polimēru rūpniecisko izejvielu pārstrādes laikā).

Tomēr dažu reģenerēšanas procesu laikā, kuru rezultātā iegūst reģenerētas vielas, vielu ķīmiskais sastāvs netiek mainīts (jo īpaši mehāniskas apstrādes vai pārstrādes laikā, piemēram, šķirošana, nodalīšana un attīrīšana no piesārņojuma, homogenizācija un apstrāde, lai izmainītu materiāla makrostruktūru, kā smalcināšana (pildvielas), griešana, malšana (metāla skaidas), granulēšana (plastmasas atkritumi) un materiālu slīpēšana, kā arī pārkausēšana bez ķīmiskas pārveides).

Pieejas konsekvences un realizējamības nolūkā visus reģenerēšanas veidus, tostarp mehānisku apstrādi, uzskata par ražošanas procesu vienmēr, kad viena vai vairāku reģenerēšanas posmu izpildes rezultātā tiek iegūta viena vai vairākas pašas vielas, viela maisījumā vai izstrādājumā, kuru vairs neuzskata par atkritumiem.

2.2.2. Reģenerētas vielas identificēšana

Lai izmantotu *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu, reģenerētajām vielām ir jāpiešķir identitāte. Tāpat kā citām vielām, kuras jāreģistrē saskaņā ar *REACH* regulu, ir jābūt pieejamam vielas nosaukumam un attiecīgiem datiem, pēc kuriem var pietiekami identificēt reģenerēto vielu. *REACH* regulas VI pielikuma 2. iedaļā "Vielas identificēšana" ir minēta informācija, kuru uzskata par pietiekamu, lai pareizi identificētu un nosauktu vielu¹⁷. Šī informācija kopumā ietver vielas *IUPAC* nosaukumu un/vai jebkādu citu ķīmisko identifikatoru, molekulāro un strukturālo formulu, sastāvu un analītiskos datus (tostarp parastos spektrālos un hromatogrāfiskos datus).

Tā kā atkritumu plūsmā, no kuras reģenerē vielas, ir mainīgs sastāvs, vai arī tādēļ, ka nereti no atkritumiem tiek reģenerētas nevis pašas vielas, bet gan vielas maisījumos, ne vienmēr var būt iespējams iegūt šos analītiskos datus katrai reģenerētajai vielai. Šādos gadījumos tas vienmēr ir

¹⁶ 3. panta 24. punktā "lietošana" ir definēta kā "jebkāda pārstrāde, formulēšana, patērēšana, uzglabāšana, glabāšana, apstrāde, iepilde konteineros, pārvietošana no viena konteinerā uz citu, iekļaušana, izstrādājumu ražošana vai jebkāds cits izmantošanas veids".

¹⁷ Vadlīnijas par vielu identificēšanu un nosaukumu piešķiršanu *REACH* kontekstā ir pieejamas: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/substance_id_en.htm.

skaidri jānorāda līdz ar citiem datiem, kuri ir pietiekami, lai pamatotu reģenerētās vielas (vielu) identitāti. Informācija, kas konkrēti attiecas uz reģenerēto vielu (atkritumu izcelsme, izejmateriāla kontrole, spektrālie dati, ja tie ir pieejami, apstrādes posmi, kas nodrošina noteiktu piejaukumu neesamību pašā reģenerētajā vielā vai vielā, kas ir maisījuma sastāvā), ir jādokumentē, lai salīdzinātu reģenerētās vielas identitāti ar sākotnējās vielas identitāti, kas tika reģistrēta saskaņā ar REACH regulas II sadaļu¹⁸.

2.2.3. Atšķirība starp vielu, maisījumu un izstrādājumu

Lai izvērtētu reģistrācijas prasības reģenerētiem materiāliem, ir svarīgi precīzi noskaidrot, vai konkrētais materiāls ir pati viela, maisījums (kas satur divas vai vairākas sajauktas vielas) vai izstrādājums. Šis jautājums ir aplūkots tālāk, pamatojoties uz REACH regulas 3. pantā¹⁹ minēto vielas, maisījuma un izstrādājuma definīciju. Papildu informācija par šo definīciju piemērošanu ir sniegta vadlīniju dokumentos par vielu identificēšanu un prasībām izstrādājumos iekļautām vielām.

2.2.3.1. Izstrādājums

Reģenerēšanas procesa rezultātā vielas vai maisījuma vietā var tiešā veidā iegūt izstrādājumu, piemēram, plastmasas soliņu parkam. Piemēram, tas var attiekties uz polimēru vai metālu atkritumu savākšanu, sašķirošanu un tiešu pārkausēšanu jaunos izstrādājumos. Vielas izstrādājumos ir jāreģistrē tikai gadījumā, ja ir paredzēta to izdalīšanās noteiktos apstākļos, kā noteikts REACH regulas 7. panta 1. punktā, vai arī ja Aģentūra ir pieņēmusi lēmumu pieprasīt reģistrāciju saskaņā ar REACH regulas 7. panta 5. punktu²⁰. Tikai šajos ierobežotajos gadījumos pastāv vajadzība noskaidrot, vai 2. panta 7. punkta d) apakšpunkts ir piemērojams, jo reģenerēšanas operatoram ir jāievēro REACH regulas 7. panta noteikumi par vielām izstrādājumos. Ja reģenerēšanas operators jebkāda iemesla dēļ nevar atsaukties uz REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu, viņš tomēr var izmantot atbrīvojumu no reģistrācijas saskaņā ar REACH regulas 7. panta 6. punktu, ja viela jau ir reģistrēta konkrētajam lietošanas veidam.

REACH regulas 3. panta 3. punktā ir definēts, ka "izstrādājums" ir "objekts, kam izgatavošanā piešķir īpašu formu, virsmu vai struktūru, kura nosaka tā funkcijas vairāk nekā ķīmiskais sastāvs".

Ja Jūs, pamatojoties uz šo definīciju, varat secināt, ka objekta forma, virsma vai struktūra nosaka tā funkcijas vairāk nekā ķīmiskais sastāvs, tad objekts ir izstrādājums. Ja forma, virsma vai struktūra ir vienlīdz svarīga vai mazāk svarīga nekā ķīmiskais sastāvs, izstrādājums ir uzskatāms par vielu vai maisījumu. Ja nav iespējams viennozīmīgi secināt, vai objekts atbilst vai neatbilst REACH izstrādājuma definīcijai, ir jāveic padziļināta novērtēšana. Šajā nolūkā ir ieteicams iepazīties ar Vadlīnijām par prasībām attiecībā uz vielām izstrādājumos²¹.

Turklāt vienmēr, kad ir paredzams, ka reģenerētajam materiālam turpināsies ķīmiska reakcija, notiks formas vai virsmas izmaiņas (piemēram, kušanas rezultātā tiks iegūta jauna forma), tas liecina par to, ka materiāls, visticamāk, ir pati viela vai viela maisījumā, nevis izstrādājums.

¹⁸ Informācijai, kuru iegūst, uzraugot atbilstību atkritumu cikla beigu kritērijiem, ir jānodrošina noteikta sekundāro izejmateriālu kvalitāte, jāizslēdz bīstamas īpašības un jāierobežo nepiederošu materiālu klātbūtne, tāpat arī tā var palīdzēt ievērot nosacījumu par reģenerētās vielas līdzību (skatīt arī 2.3.1. sadaļu).

¹⁹ Regulas 3. panta 1. punkts: viela; 3. panta 2. punkts: maisījums; 3. panta 3. punkts: izstrādājums.

²⁰ Tomēr, ja izstrādājumi satur īpaši bīstamas vielas, kuras ir iekļautas sarakstā iekļaušanai XIV pielikumā, var iestāties pienākums iesniegt paziņojumu saskaņā ar REACH regulas 7. panta 2. punktu un paziņošanas pienākumi saskaņā ar 33. pantu.

²¹ Vadlīnijas par prasībām attiecībā uz vielām izstrādājumos ir pieejamas http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/articles_en.htm, taču tās šobrīd tiek pārskatītas. Jaunākie labojumi ir pieejami: http://guidance.echa.europa.eu/guidance4_en.htm.

Ja, pamatojoties uz šiem apsvērumiem, reģenerēto materiālu uzskata par izstrādājumu, vielas, kuras tas satur, ir jāreģistrē tikai izņēmuma kārtā, kā nosaka REACH regulas 7. panta 1. punkts vai 7. panta 5. punkts, un reģenerēšanas operators var to neievērot, ja vien ir izpildītas REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkta prasības, kā paskaidrots iepriekš.

2.2.3.2. Pašas vielas vai vielas maisījumos

Saskaņā ar REACH regulas 3. panta 1. punktu **viela** ir “*kāds ķīmisks elements un tā dabiski vai ražošanas procesā iegūti savienojumi, arī tās stabilizācijai un tīrības pakāpes nodrošināšanai vajadzīgās piedevas, kā arī izmantotajos procesos radušies piejaukumi, kas nav šķīdinātāji – ko var atdalīt, neietekmējot vielas stabilitāti un nemainot tās sastāvu*”.

Vielas var iedalīt divos galvenajos veidos:

1. “Labi definētas vielas”: vielas ar definētu kvalitatīvo un kvantitatīvo sastāvu, kuru var pietiekami identificēt, pamatojoties uz REACH regulas VI pielikuma 2. iedaļā izklāstītajiem identificēšanas parametriem. Noteikumi par identificēšanu un nosaukumu piešķiršanu atšķiras attiecībā uz:

- labi definētām vielām ar vienu galveno komponentu (kopumā ≥ 80 %) (vienkomponenta vielas);
- vielām ar vairāk nekā vienu galveno komponentu (kopumā katrs komponents veido ≥ 10 % un < 80 %) (daudzkomponentu vielas).

2. UVCB vielas: „vielās, kuru sastāvs nav zināms vai ir mainīgs, kas ir kompleksi reakcijas produkti vai bioloģiski materiāli, kuras dēvē arī par UVCB vielām un kuras nevar pietiekami identificēt pēc to ķīmiskā sastāva, jo:

- *komponentu skaits ir nosacīti liels un/vai*
- *sastāvs lielā mērā nav zināms un/vai*
- *sastāva mainīgums ir nosacīti augsts vai gandrīz neparedzams.*”¹⁷

Šādām vielām ir jāapsver citi identifikatori, kā izcelsmes avoti vai ražošanas procesu veids.

Uz reģenerētām vielām jo īpaši attiecas pieejas, pēc kurām vielu identificē kā vienkomponenta vai UVCB vielu. Savukārt daudzkomponentu vielu jēdziens attiecas uz vielu kategoriju, kas izriet no konkrēta ražošanas procesa (skatīt 1. pielikumā piemēru Nr. 3) un ir saistīts ar reģenerētām vielām tikai īpašos apstākļos. Vienmēr, kad materiāli ir iekļauti EINECS, tas liecina, ka tos uzskata par vielām, lai gan daudzos gadījumos ir jāprecizē vielas identitāte.

Saskaņā ar REACH regulas 3. panta 2. punktu **maisījums**²² ir “*maisījums vai šķīdums, kas sastāv no divām vai vairākām vielām*”. Tātad reģenerētu materiālu var uzskatīt arī par maisījumu, kas satur vairākas reģenerētas vielas.

Kopumā ir jāatceras, ka starp vielām un maisījumiem ir skaidra atšķirība, un tādēļ abus šos terminus nevar savstarpēji mainīt pēc saviem ieskatiem. Maisījuma un vielas definīcija ir jāinterpretē, ņemot vērā, ka termins “viela” ietver reakcijas masu, kas izriet no ķīmiskās reakcijas. Termins “maisījums” attiecas tikai uz sajaukumiem, kuri nav iegūti ķīmiskas reakcijas rezultātā.

Tā kā daudzu reģenerēšanas procesu rezultātā iegūst nevis pašas vielas, bet gan drīzāk vielas maisījumos (piemēram, plastmasa, gumija utt.), atšķirība starp maisījumu un UVCB vielu ar mainīgu sastāvu ir aprakstīta tālāk.

Daudzi reģenerēti materiāli sastāv no divām vai vairākām vielām, taču tiem ir arī UVCB vielām raksturīgās pazīmes. Šā iemesla dēļ vielas (vielu) raksturošanas alternatīvas noteiktā apmērā ir

²² 2008. gada 31. decembra Regulas 1272/2008 (CLP regula) 57. panta 11. punktā, 30. lpp. ir noteikts, ka termins “preparāts” REACH un citās regulās ir aizstāts ar terminu “maisījums”.

savstarpēji aizstājamas. Ražotājs vai importētājs pats izlemj, kura no abām iespējām labāk atbilst materiāla rādītājiem.

No vienas puses, vielas ar ļoti sarežģītu sastāvu ir vieglāk reģistrēt nekā *UVCB* vielas. No otras puses, reģenerētiem materiāliem ar sarežģītu sastāvu nereti nav atbilstošu sākotnējo vielu, kuras iepriekš ir tikušas reģistrētas kā *UVCB* vielas. Tādēļ šādām vielām varbūt nebūs iespējams noteikt esošas vielas statusu, jo nav neviena atbilstoša *EINECS* ieraksta. Šādā gadījumā var nebūt nevienas citas reģistrācijas, ar kuru pamatot atbrīvojumu saskaņā ar 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu.

Tomēr varbūt jau ir reģistrēti (vai atbrīvoti no reģistrācijas) atsevišķi materiāla komponenti, kā rezultātā var izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu ar noteikumu, ka ir pieejama atbilstoša drošības informācija.

Reģenerēšanas rezultātā var iegūt vienu vai vairākas pašas vielas vai vielu maisījumā. Reģenerēšanas operators pats pieņem lēmumu, vai materiāls ir pati viela vai viela maisījumā. Jebkurā gadījumā viņam ir jānodrošina atsevišķu komponentu/vielu reģistrēšana pirms tam, lai varētu izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu ar noteikumu, ka ir pieejama atbilstoša drošības informācija (skatīt 2.3.2. un 2.4.1. sadaļu).

2.2.4. Piemaisījumi

Reģenerētu materiālu kontekstā var būt sarežģīti secināt, vai reģenerēta materiāla komponents ir viela vai piemaisījums. Vadlīnijās par vielu identificēšanu piemaisījums ir definēts kā *“Vielas sastāvdaļa, kas neparedzēti rodas ražošanas procesā. Tas var rasties ražošanas procesā no izejvielām vai no sekundārām vai nepilnīgām reakcijām. Lai gan tas ir klāt galaproduktā, tas nav pievienots ar nodomu.”*

Reģenerētas vielas var saturēt piemaisījumus, kas var atšķirties no piemaisījumiem vielā, kura nav atvasināta reģenerēšanas rezultātā. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad reģenerētie materiāli satur neparedzētus komponentus, kuriem nav nekādu funkciju saistībā ar reģenerēto materiālu un vienīgais iemesls, kādēļ tie ir reģenerētajā materiālā, ir tas, ka tie bija reģenerēšanas procesā izmantoto atkritumu sastāvā.

Lai gan šādi komponenti sākotnēji varbūt bija ar nodomu pievienoti kā vielas, lai iegūtu maisījumu vai izstrādājumu, to klātbūtne reģenerētajā materiālā var būt neparedzēta (atkarībā no tā, vai šiem komponentiem ir vai nav īpaša funkcija) un tādēļ tos var uzskatīt par piemaisījumiem, kuri kā tādi nav atsevišķi jāreģistrē.

Tomēr kopumā komponentus, kuru daudzums pārsniedz 20 % (pēc masas), uzskata nevis par piemaisījumiem, bet gan par atsevišķām vielām maisījumā. Gadījumā, ja šādu reģenerētu materiālu apzināti izvēlas noteikta komponenta (komponentu) klātbūtnes dēļ, šos komponentus arī vajadzētu uzskatīt par atsevišķām vielām, pat ja to daudzums ir mazāks par 20 % (pēc masas) (piemēram, ja *PVC* izvēlas ugunsdrošu sastāvdaļu dēļ, var būt nepieciešams reģistrēt šādas ugunsdrošas sastāvdaļas, ja vien tās jau nav reģistrētas iepriekš).

Mehāniski šķirojot jauktus atkritumus, bieži vien nav iespējams atvasināt pilnībā tīru reģenerētu materiālu (bez nepiederošiem elementiem). Šie nepiederošie elementi nereti ir ārējās izcelsmes un paši ir nokļuvuši atkritumu plūsmā (piemēram, akmeņi, plastmasa, gumijas gabali, smiltis utt. – atkarībā no atkritumu plūsmas), vai arī nepieder reģenerēšanas materiāla priekšmetam, taču ir daļa no galaprodukta, kas ir kļuvis par atkritumiem (piemēram, krāsas, pārklājumi utt.), un tādēļ ir grūti noteikt to sastāvu un kopējo apjomu. Pēc atbilstošas sašķirošanas un nodalīšanas šo frakciju daudzumam reģenerētajā materiālā vajadzētu būt ļoti nelielam. Šajā gadījumā šos elementus var uzskatīt par piemaisījumiem, kurus pašus nevajag atsevišķi reģistrēt.

Pat ja piemaisījumi nav atsevišķi jāreģistrē, tie tomēr ir:

- jāidentificē vajadzīgajā apjomā¹⁷ un jāpiešķir reģenerētajai vielai (vielām), lai atvieglotu salīdzināšanu ar citu (citām) jau reģistrētu vielu (vielām); un
- jāidentificē un jānovērtē tādā apjomā, kas vajadzīgs, lai noteiktu bīstamības veidu, kā arī pašas vielas vai maisījuma, kura sastāvā tā ir, klasifikāciju un marķējumu (skatīt 2.3.2. sadaļu).

Vienmēr, kad reģenerēto materiālu uzskata par vielu maisījuma sastāvā, ir jānorāda šāda maisījuma sastāvā esošo vielu identitāte. Ikvienas vielas identitāte var saturēt piemaisījumus²³. Šajā gadījumā ir jāievēro vadlīnijas par vielu identificēšanu. Turklāt lēmums par līdzību jāpieņem, pamatojoties uz galvenajiem komponentiem. Piemaisījumi var ietekmēt vielas bīstamību. Ja piemērojams, piemaisījumi jāņem vērā, nosakot vielas klasifikāciju un marķējumu (skatīt 2.4.1. sadaļu). Reģenerēšanas operatoriem ir jāapzinās, ka piemaisījumu jēdziens neattiecas uz UVCB. Piemaisījumus var ņemt vērā tikai attiecībā uz tādiem materiāliem, kas satur vielas (pašas vielas vai vielas maisījumā) ar labi definētu sastāvu.

2.3. Atbrīvojumu prasības saskaņā ar REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu

Tiklīdz ir noteikts, apzināts un dokumentēts reģenerētā materiāla tips (pati viela vai viela maisījumā) un piemaisījumi, kā aprakstīts 2.2. sadaļā, reģenerēšanas operators var pārbaudīt, vai ir izpildīti REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētie atbrīvojuma kritēriji. Jāpiebilst, ka uzņēmumiem, kas vēlas izmantot šo atbrīvojumu, ir jāiesniedz iestādēm (tikai pēc pieprasījuma) atbilstoša dokumentācija, apliecinot, ka viņu reģenerētajām vielām var piemērot atbrīvojumu.

REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkts paredz reģenerētajām vielām šādus atbrīvojumus:

“2.7. Regulas II, V un VI sadaļu nepiemēro:

[..]

d) pašām vielām, vielām preparātos vai izstrādājumos, kas reģistrētas saskaņā ar II sadaļu un ir reģenerētas Kopienā, ja:

i) reģenerācijā iegūtā viela ir tā pati viela, kas reģistrēta saskaņā ar II sadaļu; un

ii) uzņēmumam, kas veic reģenerāciju, ir pieejama 31. un 32. pantā prasītā informācija par vielu, kura ir reģistrēta saskaņā ar II sadaļu.”

Jāatgādina, ka ārpus Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) reģenerētu vielu importētāji nevar izmantot REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu, jo tas attiecas tikai uz reģenerāciju EEZ. Dažos gadījumos uzņēmumi var turpināt importēt materiālu kā atkritumus un pēc tam reģenerēt to Eiropas Ekonomikas zonā (piemēram, pēc reģenerēšanas pārbaudot, vai ir izpildīti atkritumu cikla beigu kritēriji). Tas nodrošinātu efektīvu atkritumu cikla beigu kritēriju uzraudzību un vienlaikus atkritumos esošo vielu var uzskatīt par reģenerētu EEZ, kas nozīmē, ka REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkts var būt piemērojams.

Nevienam blakusproduktam nevar piemērot 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu, kā noteikts Atkritumu pamatdirektīvas 5. pantā. Tomēr blakusproduktiem var piemērot atbrīvojumu uz V pielikuma pamata ar noteikumu, ka paši blakusprodukti netiek importēti vai laisti tirgū. Ja reģenerēšanas operators nevar izmantot REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu vai jebkādu citu atbrīvojumu, viņam reģenerētā viela ir jāreģistrē un attiecīgi jāievēro visi pienākumi, kas izriet no REACH regulas II sadaļā

²³ Attiecībā uz REACH regulā noteiktajām prasībām ir jānorāda, ka atkritumu kvalitāti var palielināt, īstenojot noteiktus pasākumus apstrādes procesa laikā. Atkritumu kvalitāti uzlabos atbilstoši pasākumi, pieņemot atkritumus vai atsakoties tos pieņemt, kā arī precīza šķirošana. Tas var samazināt atkritumos esošo piemaisījumu daudzumu un attiecīgi atvieglot REACH regulā paredzēto pienākumu ievērošanu.

paredzētajiem reģistrācijas noteikumiem. Nākamajās divās nodaļās ir aprakstīts, kā secīgi izpildīt REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā noteiktās prasības.

2.3.1. Pirmais nosacījums: reģenerētas vielas un jau reģistrētas vielas “līdzība”

REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkta i) iedaļā ir noteikts: “reģenerācijā iegūtā viela ir tā pati viela, kas reģistrēta saskaņā ar II sadaļu.” Šī juridiskā teksta daļa ietver divas prasības: atbrīvojuma pamatā ir esošā reģistrācija un reģenerētā viela ir tāda pati kā viela, kas ir tikusi reģistrēta.

Reģenerētajai vielai ir jābūt tādai pašai kā jau reģistrētai vielai.

Tas nozīmē, ka gadījumā, ja kaut kāda iemesla dēļ tāda pati viela nav tikusi reģistrēta ražošanas vai importēšanas posmā, reģenerētā viela ir jāreģistrē, pirms reģenerētu vielu, kuras atkritumu cikls ir beidzies, var importēt vai laist tirgū.

Jāpiebilst, ka pienākumi, kas saistīti ar dzīves ciklu un piegādes ķēdi, beidzas līdz ar atkritumu cikla beigām. Tas arī nozīmē, ka reģenerētas vielas lietošanas veidi nav jāiekļauj sākotnējās vielas iedarbības scenārijā (piemēram, viela, kas bija kļuvusi par atkritumiem un pēc tam ir reģenerēta no atkritumiem), jo sākotnējās vielas dzīves cikls beidzas brīdī, kad to vairs neuzskata par atkritumiem.

Lai varētu izmantot REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu, pietiek, ja kāds reģistrētājs ir iesniedzis vielas reģistrācijas pieteikumu. Šādam reģistrētājam nav jābūt daļai no piegādes ķēdes, kas rada atkritumus²⁴.

Izvērtējot, vai reģenerētā viela ir tāda pati kā viela, kas jau ir tikusi reģistrēta, vai arī šīs vielas ir atšķirīgas, reģenerēšanas operatoriem ir jāievēro vadlīnijās par vielas identificēšanu paredzētie noteikumi. Lēmuma pamatā jābūt galveno komponentu līdzībai. Kopumā informācijai par piemaisījumiem nevajadzētu ietekmēt slēdzienu par līdzību²⁵. Jo īpaši jānorāda, ka šis novērtējums ir jāveic pašiem reģenerēšanas operatoriem, izmantojot visu pieejamo informāciju, tostarp Vadlīnijas par vielu identificēšanu un nosaukumu piešķiršanu REACH kontekstā. Eiropas Ķīmikāliju aģentūra nekad neapstiprina vielu līdzību. Tomēr reģenerēšanas operatori, kuri ir provizoriski reģistrējuši savu vielu, var apspriest konkrētās vielas līdzību ar citiem tās pašas vielas provizoriskajiem reģistrētājiem (provizoriskajā) SIEF. Kā aprakstīts datu koplietošanas vadlīnijās, uzņēmumi var arī precizēt un vajadzības gadījumā labot vielas identitāti tiktāl, ciktāl ir skaidrs, ka provizoriskā reģistrācija patiešām attiecas uz konkrēto vielu.

Par to, ka viela ir viena un tā pati, liecina vienāds vielas EINECS un CAS numurs. Jāpiebilst, ka piemaisījuma veida un sastāva mainīgums, tostarp mainīga piemaisījumu procentuālā daļa, ne vienmēr nozīmē, ka vielas ir atšķirīgas. Vadlīnijās par vielu identificēšanu un nosaukumu piešķiršanu ir noteikts, ka: “Nepastāv nekādas diferenciacijas starp vielu tehnisko, tīrības un analītisko pakāpi. Vienai un tai pašai vielai var būt visas jebkāda ražošanas procesa pakāpes ar atšķirīgu dažādu piemaisījumu daudzumu. [..].”

Ja no dažādiem ražošanas avotiem iegūtas labi definētas vielas piemaisījuma veids ievērojami atšķiras, ir jāpieprasa eksperta slēdziens, lai izlemtu, vai šādām atšķirībām ir nozīme un vai par vienu vielu iegūtos testa datus var koplietot ar citiem SIEF dalībniekiem¹⁷. Turklāt vadlīnijās par datu koplietošanu ir paskaidrots: “Arī UVCB vielām to līdzību kopumā nosaka pēc nosaukuma. Ja nosaukums ir tāds pats, vielu uzskata par vienu un to pašu vielu, ja vien pieejamie dati neliecina par ko citu”.²⁶

²⁴ Vadlīnijas par reģistrāciju: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_en.htm.

²⁵ Informācija par piemaisījumiem jāņem vērā attiecībā uz tādiem jautājumiem kā klasifikācija un marķējums, kā arī drošības datu lapu sagatavošana.

²⁶ Guidance on data sharing, http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/data_sharing_en.htm, p.35.

Vielu reģistrācijas statuss

Ja piemērojams, *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā reģenerētām vielām paredzēto atbrīvojumu no reģistrācijas var izmantot ar nosacījumu, ka iepriekš jau ir reģistrēta tāda pati viela. Lai noskaidrotu, vai šis nosacījums ir izpildīts attiecībā uz noteiktu vielu, var izmantot vairākus informācijas ieguves veidus.

Galvenais informācijas par vielām avots ir datu apmaiņa Forumā informācijas apmaiņai par vielām (*SIEF*). Reģenerēšanas operatori, kas ir provizoriski reģistrējuši reģenerētās vielas, automātiski kļūs par provizoriskā *SIEF* dalībniekiem. Tiklīdz provizoriskā *SIEF* dalībnieki ir vienojušies par vielas identitātes līdzību, var uzskatīt, ka *SIEF* ir oficiāli izveidots. Tā kā reģenerēšanas operatori varbūt nav ieinteresēti reģistrēt vielu, iespējams, viņi neuzņemsies aktīvu dalību *SIEF* saziņā. Tomēr viņiem vajadzētu iegūt informāciju par vielas reģistrācijas statusu. Tiklīdz viela ir reģistrēta, var piemērot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu.

Otrs informācijas avots ir *ECHA* informācijas izplatīšanas tīmekļa vietne,²⁷ kā noteikts *REACH* regulas 77. panta 2. punkta e) apakšpunktā. Informāciju par reģistrētām vielām publiskos saskaņā ar *REACH* regulas 119. pantu. Tas ietver, piemēram, reģistrētas vielas nosaukumu (*EINECS* iekļautām vielām), tās klasifikāciju un marķējumu. Vielām, kuras nav iekļautas *EINECS*, iespējams, nebūs iespējams iegūt vielas nosaukumu no šā avota, jo reģistrētāji varbūt ir iesnieguši lūgumu nublicēt šo informāciju internetā²⁸. Tādēļ, ja tiek izmantots tikai šis informācijas avots, tas var būt nepietiekams, lai izdarītu secinājumus par līdzību. Tāpat arī šajā informācijas avotā var nebūt pieejama informācija par piemaisījumu daļu reģistrētā vielā, kas vajadzīga klasifikācijas noteikšanai, jo reģistrētāji ir pieprasījuši konfidencialitātes ievērošanu attiecībā uz noteiktiem datiem.

Citi informācijas ieguves veidi ir atkarīgi no pašu reģenerēšanas operatoru vai to apvienību iniciatīvas, lai sazinātos ar attiecīgās vielas ražotājiem vai importētājiem. Dokumentus, kurus reģenerēšanas operatori izmanto, lai apliecinātu, ka vielas ir vienādas, un norādītu drošības informāciju, var iesniegt operatoru apvienību sagatavotas standartizētas informācijas veidā. Šādos standarta dokumentos norāda visus saistītos aspektus attiecībā uz tādiem materiāliem, kuri atbilst atkritumu beigu stadijas kritērijiem²⁹. Tā var panākt vienotu darbību, jo ražotājiem/importētājiem reģistrācijas dokumentācijas sagatavošanas nolūkā ir vajadzīga informācija par atkritumu daudzumu un sastāvu, savukārt reģenerēšanas operatoriem ir vajadzīga drošības informācija par reģistrētu vielu, lai izmantotu 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu.

2.3.2. Otrais nosacījums: vajadzīgā informācija

Ar *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkta ii) iedaļu paredz, ka “uzņēmumam, kas veic reģenerāciju, ir pieejama 31. un 32. pantā prasītā informācija par vielu, kura ir reģistrēta saskaņā ar II sadaļu”.

Reģenerāciju veikušai juridiskai personai ir jānodrošina, lai tai būtu pieejama informācija par reģistrētu vielu, un šādai informācijai ir jāatbilst noteikumiem par informācijas sniegšanu piegādes ķēdē.

²⁷ <http://apps.echa.europa.eu/registered/registered-sub.aspx>

²⁸ *REACH* regulas 119. panta 2. punkta f) apakšpunkts un 119. panta 2. punkta g) apakšpunkts.

²⁹ Komisijas pārstāvji ieteica ievērot šo pieeju sarunās ar metāla otrreizējas pārstrādes nozares pārstāvjiem 2009. gada oktobrī. Skatīt *JRC* ziņojuma par dzelzs un tērauda lūžņiem 41. un 43. lpp.: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

Tas nozīmē, ka juridiskai personai, kas veic reģenerāciju, atkarībā no konkrētā gadījuma ir jābūt pieejamam vismaz vienam no šādiem informācijas veidiem:

- reģistrētas vielas drošības datu lapa (*SDS*), kā noteikts *REACH* regulas 31. panta 1. un 3. punktā ar pievienotiem iedarbības scenārijiem, ja piemērojams;
- cita informācija par reģistrētu vielu, kas ir pietiekama, lai lietotāji varētu veikt aizsardzības pasākumus, kā noteikts *REACH* regulas 31. panta 4. punktā, gadījumā, ja *SDS* nav vajadzīga; vai
- reģistrācijas numurs, ja ir zināms³⁰, vielas statuss saskaņā ar *REACH* regulas licencēšanas nosacījumiem, ziņas par jebkādiem piemērojamiem ierobežojumiem saskaņā ar *REACH* regulu un informācija, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu atbilstošu riska pārvaldības pasākumu apzināšanu un piemērošanu, kā nosaka *REACH* regulas 32. panta 1. punkts.

Šajā noteikumā nav precīzāk noteikta forma, kādā šādai informācijai jābūt pieejamai reģenerāciju veicošajam uzņēmumam, izņemot pirmo *SDS* punktu, taču šā noteikuma mērķis ir ļaut reģenerēšanas operatoriem izpildīt savus pienākumus saskaņā ar *REACH* regulas IV sadaļu. Ir jābūt pieejamai tikai minētajai informācijai par vielām, tostarp to piemaisījumiem. Informācijai par pašiem piemaisījumiem nav jābūt pieejamai (skatīt arī 2.2.4. sadaļu).

Informācijas pieejamība

Reģenerēšanas operatori parasti nesaņem *SDS*³¹ vai citu drošības informāciju atbilstoši *REACH* regulas IV sadaļai. Tomēr vajadzīgajai informācijai ir jābūt viņiem pieejamai, lai izmantotu reģistrācijas atbrīvojumu saskaņā ar *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu. Turklāt vienmēr, kad vien tas ir vajadzīgs, viņiem ir vai pašiem jā sagatavo *SDS* vai arī jāvienojas ar esošu *SDS* īpašniekiem par šādu *SDS* izmantošanu. Tā kā tas ir vienīgais juridiskais nosacījums attiecībā uz šo jautājumu, tā risināšana ir reģenerētās vielas ražotāja kompetencē. Reģenerēšanas operators var izmantot jebkādu pieejamo informāciju – gan *ECHA* tīmekļa vietnē, gan saskaņā ar *REACH* regulas 119. pantu publicēto informāciju, taču viņam jāpārlicinās, vai tādā veidā netiek pārkāptas īpašumtiesības. Ja tiek izmantots esoša *SDS*, operatoram arī jāpārlicinās, vai viņam ir likumīga piekļuve informācijai un vai reģenerētās vielas bīstamības veids ir atbilstoši iekļauts esošajā *SDS* (skatīt 2.4.2. sadaļu). Tas pats attiecas arī uz citu drošības informāciju, ja nepieciešams. Šādas informācijas izmantošanu var apspriest, piemēram, *SIEF*, ja vien reģenerēšanas operators ir provizoriski reģistrējis vielu. *SIEF* līgumā var paredzēt noteikumus par to, kā reģenerēšanas operatoram var sniegt vajadzīgo informāciju, nepārkāpjot īpašumtiesības. Darbība *SIEF* nav *ECHA* pārraudzībā un reģenerēšanas operatoriem ir ieteicams sazināties ar attiecīgajām nozares apvienībām, kurām var būt svarīga nozīme, sagatavojot saviem dalībniekiem standartizētu informāciju.

Uzņēmumiem, kas veic reģenerēšanu un vēlas paši izmantot atbrīvojumu, ir ieteicams, cik vien iespējams nodrošināt, lai viņiem būtu pieejama informācija par reģistrētu vielu, kura ir tikusi apkopota, lai ievērotu *REACH* regulu, kā arī šādas informācijas dokumentēšanu, lai to varētu izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētā atbrīvojuma nolūkā. Gadījumā, ja reģenerēšanas operators nevar piekļūt attiecīgajai informācijai par tādu pašu jau reģistrētu vielu, viņš nevar izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu un viņam ir jāreģistrē reģenerētā viela.

³⁰ Reģistrācijas numurs jānorāda tikai saskaņā ar *REACH* regulas 32. panta 1. punkta b) – d) apakšpunktu. Tomēr, kā ir paskaidrots šajās vadlīnijās, reģenerēšanas operators parasti nesaņem nekādu *SDS*, jo viņš nav sākotnējā materiāla pakārtots lietotājs.

³¹ *SDS* sagatavošanai vajadzīgā informācija ir izklāstīta *REACH* regulas 31. pantā un II pielikumā.

2.4. Informācija, kurai ir jābūt pieejamai reģenerētu vielu lietotājiem

Pieņemot, ka reģenerēšanas operators ir noteicis pašas reģenerētās vielas (vielu), vielas maisījumā vai izstrādājumā identitāti (skatīt 2.2.3. sadaļu), tad viņam jau būtu jābūt pieejamai attiecīgai drošības informācijai par tādu pašu jau reģistrētu vielu (vielām). Šai informācijai ir jābūt atbilstošai un piemērotai. Pašu vielu vai vielu maisījumā piegādātājiem ir jānodrošina saņēmējam drošības informācija, kas ir pietiekama, lai reģenerēto vielu varētu droši lietot. Šī prasība attiecas uz jebkādu reģenerēto vielu neatkarīgi no tā, vai *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētais atbrīvojums no reģistrācijas attiecas vai neattiecas. Drošības informācija par noteiktām vielām un vielām maisījumos ir jāsniedz drošības datu lapu (*SDS*) formā. Pat ja *SDS* netiek pieprasīta, joprojām var būt noteikts pienākums paziņot informāciju piegādes ķēdei. Šie jautājumi ir skaidroti tālāk.

2.4.1. Informācijas atbilstība un piemērotība

Lai novērtētu, vai konkrētā informācija ir atbilstoša un piemērota attiecībā uz reģenerēto vielu (vielām) un to paredzamo lietošanas veidu, ir jāpārbauda turpmāk minētais:

- kuru reģenerētās vielas maisījumā frakciju var attiecināt uz tādām pašām jau reģistrētām vielām? Lai izpildītu savus pienākumus attiecībā uz drošības informācijas paziņošanu klientiem, reģenerēšanas operatoram vajadzētu ņemt vērā visus komponentus, kas veido vairāk nekā 0,1 %³² reģenerētās vielas maisījumā³³;
- cik lielā mērā reģenerētās vielas (vielu) piemaisījuma tips var atšķirties no tādas pašas reģistrētas vielas un vai šādas atšķirības (ja pastāv) izraisa vielu bīstamības pakāpes atšķirības? Gadījumā, ja bīstamības pakāpes atšķiras, lai gan joprojām var izmantot iepriekšēju tās pašas vielas reģistrāciju, informācija, kas ir saistīta ar jau reģistrētu vielu, iespējams, nav piemērota reģenerētajai vielai. Attiecīgi šādi citi bīstamības veidi ir jāapraksta, jāklasificē un jāpaziņo reģenerēšanas operatora klientiem;
- vai paredzētie reģenerētās vielas (vielu) lietošanas veidi var izraisīt iedarbību, kas nav iekļauta jau reģistrētu tādu pašu vielu iedarbības scenārijos? Ja tas attiecas, reģenerēšanas operatoram ir jāizvērtē, vai viņam pieejamā informācija par vielu aptver gaidāmos papildus lietošanas veidus³⁴. Tas, piemēram, var nozīmēt, ka gadījumā, ja par tādu pašu jau reģistrētu vielu pieejamā informācija nesatur *DNEL* saistībā ar iedarbību uz klientu, ne arī iedarbības scenārijus saistībā ar klienta lietošanas veidiem, reģenerēšanas operators var secināt, ka reģenerēto vielu nav ieteicams izmantot tādā veidā, kura rezultātā klients var tikt pakļauts tās iedarbībai.

Vienmēr, kad ne reģistrētā viela, ne reģenerētā viela (vielas) neatbilst kritērijiem, saskaņā ar kuriem vielu klasificē kā bīstamu vai *PBT/vPvB* vielu, viela nav iekļauta kandidātu sarakstā un tai nav piemēroti ierobežojumi, atbilstoši *REACH* regulas 31. pantam *SDS* nav nekavējoties jāiesniedz. Tomēr ir jāievēro 32. pantā noteiktais pienākums sniegt informāciju par drošu vielas lietošanu.

³² Tā pamatā ir zemākās robežkoncentrācijas, kuras paredz Direktīva 1999/45/EK vai Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikums (*CLP* regula), lai preparāts netiktu klasificēts kā bīstams, un 0,1 % (pēc masas) robežvērtība *PBT*, *vPvBs* un citām vielām, kuras rada tikpat lielas bažas, uz kurām neattiecas klasificēšanas noteikumi. Lūdzu, ņemiet vērā, ka dažos gadījumos robežkoncentrācijas ir mazākas par 0,1 %.

³³ Lūdzu, ņemiet vērā, ka paši "piemaisījumi" nav paredzēti *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā noteiktajā atbrīvojumā. Tos uzskata par pašas vielas vai vielas maisījumā daļu. Papildu informācija par piemaisījumiem ir sniegta 2.2.4. sadaļā.

³⁴ Reģenerēšanas operatoram ir jāsniedz pietiekama informācija, lai nodrošinātu reģenerētās vielas drošu lietošanu, pamatojoties uz *REACH* regulas 31. vai 32. pantu. Tā kā saskaņā ar *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu reģenerēšanas operators ir atbrīvots no ķīmiskās drošības novērtējuma (*CSA*) veikšanas un ķīmiskās drošības pārskata (*CSR*) iesniegšanas, viņam nav pienākuma iesniegt iedarbības scenārijus, kā paredz *REACH* regulas 31. panta 7. punkts.

Reģenerēšanas operators atbild par reģenerētā materiāla sastāva noteikšanu. Piemēram, šajā nolūkā var izmantot šādus nepilnīgas informācijas avotus:

- atkritumu un reģenerēšanas plūsmas ķīmiskā izlases analīze, kuru veic pēc nozares organizācijas iniciatīvas un padara pieejamu atsevišķiem uzņēmumiem, kas ir iesaistīti konkrēta veida reģenerēšanas darbībā. Iespējams, tādu pašu informāciju var iegūt no literatūras avotiem;
- laba saziņa ar jau reģistrētu vielu piegādātājiem, maisījumu vai izstrādājumu ražotājiem, lai noteiktu produkta sastāvu, pirms ir sācies tā atkritumu dzīves cikls;
- sekundāro izejvielu kvalitātes klases, kas nereti satur piemaisījumu ierobežojumus un informāciju par vispārējo materiāla sastāvu;
- informācija, kuru iegūst, uzraugot atbilstību atkritumu cikla beigu kritērijiem, kas nodrošina noteiktu sekundāro izejvielu kvalitāti, izslēdzot bīstamās īpašības un ierobežojot nepiederošu materiālu klātbūtni.

Reģenerētā materiāla analītiskais novērtējums ir jāveic tikai atsevišķos gadījumos, ja no visiem pārējiem informācijas avotiem nav iespējams iegūt pietiekamu informāciju.

2.4.2. Drošības datu lapas

Par noteiktām vielām drošības informācija ir jāsniedz drošības datu lapu (*SDS*) formā saskaņā ar *REACH* regulas 31. pantu, tostarp jāpievieno iedarbības scenāriji, ja piemērojams.³⁴ Ja *SDS* nav jāpievieno, drošības informācija ir jāsniedz saskaņā ar 32. pantu, ja piemērojams³⁵. Tāpat arī saskaņā ar *REACH* regulas 33. pantu var būt jāievēro pienākums paziņot informāciju par vielām izstrādājumos drošas lietošanas nodrošināšanas vajadzībām, ja izstrādājumi satur īpaši bīstamas vielas, kuras ir iekļautas kandidātvielu sarakstā. Šie pienākumi ir detalizēti skaidroti Vadlīnijās par prasībām attiecībā uz vielām izstrādājumos.

Reģistrētas vielas drošības datus, kurus reģenerēšanas operators ir saņēmis, lai izpildītu atbrīvojuma prasības saskaņā ar *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu, var izmantot kā pamatu, lai sniegtu vajadzīgo informāciju par reģenerēto vielu. Tomēr ir jāievēro pienācīga rūpība, lai saņemtie dati patiešām atbilstu reģenerētajai vielai. Piemaisījuma tipa atšķirības var nozīmēt atšķirīgu bīstamību, kā rezultātā reģenerētās vielas saņēmējam ir jāsniedz arī atšķirīga informācija. Neatbilstošas *SDS* iesniegšanas dēļ reģenerēšanas operatoriem var iestāties atbildība, ja informācija par reģenerētās vielas bīstamību nav pilnīga. Tas var notikt gadījumā, ja, piemēram, piemaisījumu klātbūtne ekspluatācijas cikla vai atkritumu sajaukšanas dēļ ietekmē bīstamības veidu vai arī ja sākotnējam vielas ražotājam nebija pienākuma izstrādāt *SDS*, taču reģenerēšanas operatoram tas ir jā dara, jo vielas sastāvā ietilpst piemaisījumi, kas maina reģenerētās vielas bīstamības veidu.

REACH regulas 31. panta 1. punkts nosaka: “*Vielas vai preparāta piegādātājs nodrošina vielas vai preparāta saņēmēju ar drošības datu lapu, kas sagatavota saskaņā ar II pielikumu, ja:*

- a) viela vai preparāts atbilst kritērijiem, lai to klasificētu kā bīstamu saskaņā ar Direktīvu 67/548/EEK vai 1999/45/EK; vai*
- b) viela ir noturīga, bioakumulatīva un toksiska vai ļoti noturīga un ļoti bioakumulatīva saskaņā ar XIII pielikumā konkretizētajiem kritērijiem; vai*
- c) ja viela ir iekļauta saskaņā ar 59. panta 1. punktu izveidotajā sarakstā citu iemeslu dēļ nekā tie, kas minēti a) un b) apakšpunktā.”*

Ņemiet vērā, ka Direktīva 67/548/EEK (Bīstamu vielu direktīva, *DSD*) un Direktīva 1999/45/EK (Bīstamu preparātu direktīva, *DPD*) saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu (*CLP* regula) zaudēs spēku 2015. gada

³⁵ *REACH* regulas 32. pantā piegādātājam ir paredzēts pienākums apmainīties ar informāciju tikai par licencēšanu, ierobežošanu un riska pārvaldību, jo īpaši atbrīvojuma gadījumā. Tas neparedz vispārīgas informācijas prasību visām vielām vai maisījumiem neatkarīgi no to bīstamajām īpašībām.

1. jūnijā. CLP regula attieksies uz vielām, sākot ar 2010. gada 1. decembri,³⁶ bet maisījumiem (jeb preparātiem) – sākot ar 2015. gada 1. jūniju.³⁷

REACH regulas 31. panta 3. punkts paredz, ka *“piegādātājs pēc saņēmēja lūguma nodrošina viņam saskaņā ar II pielikumu sagatavotu drošības datu lapu, ja preparāts neatbilst kritērijiem, lai to klasificētu kā bīstamu saskaņā ar Direktīvas 1999/45/EK 5., 6. un 7. pantu, bet tas satur:*

- a) konkrētās koncentrācijās, kas līdzinās vienam masas procentam vai ir lielāka par to – preparātiem, kas nav gāzes – un līdzinās 0,2 tilpuma procentiem vai ir lielāka par to gāzveida preparātiem – vismaz viena viela, kas ir bīstama cilvēku veselībai vai apkārtējai videi; vai*
- b) konkrētās koncentrācijās, kas līdzinās 0,1 masas procentam vai ir lielāka par to – preparātiem, kas nav gāzes, vismaz vienu vielu, kas ir noturīga, bioakumulatīva un toksiska, vai ļoti noturīga un ļoti bioakumulatīva saskaņā ar XIII pielikumā konkretizētajiem kritērijiem, vai ir iekļauta saskaņā ar 59. panta 1. punktu izveidotajā sarakstā citu iemeslu dēļ nekā tie, kas minēti*
- a) apakšpunktā; vai*
- c) vielu, kam ir konkretizētas Kopienas arodekspozīcijas robežvērtības.”*

Ja iepriekšminētie kritēriji ir izpildīti, šie noteikumi attiecas uz visām reģenerētajām vielām (tostarp vielām, kuras ir atbrīvotas no reģistrācijas, pakārtotu lietotāju pienākumiem un izvērtēšanas saskaņā ar REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu), izņemot vielas, uz kurām attiecas atbrīvojums saskaņā ar REACH regulas IV sadaļu. Piemaisījuma tips ir jāņem vērā gan vielas klasifikācijā un marķējumā, gan arī riska pārvaldības pasākumos, kurus var ieteikt reģenerētas vielas pakārtotiem lietotājiem. Reģenerētām vielām, kuras satur klasificētus piemaisījumus un kuriem ir nozīme klasifikācijas noteikšanā, ir jānorāda piemaisījumi.

Jāpiebilst, ka tādu piemaisījumu klātbūtne, kuri pārsniedz juridiski noteiktos mazākos rādītājus³², ir jānorāda SDS vai arī klientiem paziņotajā drošas lietošanas informācijā. Turklāt saskaņā ar REACH regulas 31. panta 1. punktu reģenerēšanas operatoriem ir jāiesniedz SDS tikai gadījumā, ja SDS ir obligāta prasība attiecībā uz reģenerējamo vielu. Piemaisījumu esamība vēl nenozīmē, kas ir vajadzīga SDS saskaņā ar 31. panta 1. punktu, jo to nosaka tikai REACH regulas 31. panta 2. punktā paredzētie pienākumi. 1. attēlā ir attēlota lēmuma pieņemšanas shēma,³⁸ kuru var izmantot, lai noteiktu, vai ir vajadzīga SDS.

2.4.3. Cita informācija: reģistrācijas numurs un iedarbības scenārijs

Reģenerēšanas operatoram, kuram ir tiesības izmantot atbrīvojumu saskaņā ar REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu, bieži vien nebūs reģistrācijas numura. Laižot tirgū reģenerētu vielu, reģenerēšanas operatoram nav jānorāda reģistrācijas numurs, jo viņš ir atbrīvots no REACH regulas II sadaļas noteikumu ievērošanas. Tomēr dažos apstākļos, kā noteikts REACH regulas 32. panta 1. punktā, var pieprasīt norādīt bez maksas reģistrācijas numuru, ja tas ir zināms:

- “b) vai uz vielu attiecas atļauju piešķiršana un detalizēti izstrādāta informācija par atļauju, kas piešķirta vai atteikta šajā piegādes ķēdē saskaņā ar VII sadaļu;*
- c) papildu informāciju par jebkuriem ierobežojumiem, kas uzlikti saskaņā ar VIII sadaļu;*
- d) jebkādu citu pieejamu un būtisku informāciju par vielu, kas ir vajadzīga, lai varētu apzināt un piemērot attiecīgus riska pārvaldības pasākumus, ietverot īpašus nosacījumus, ko rada XI pielikuma 3. iedaļas piemērošana.”*

³⁶ CLP Regulas (EK) Nr. 1272/2008 61. pants.

³⁷ CLP Regulas (EK) Nr. 1272/2008 59. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkts groza REACH regulas 31. panta 1) un 3) punktu, lai saskaņotu tos ar prasībām maisījumu klasificēšanai un marķēšanai, kas stāties spēkā 2015. gada 1. jūnijā. CLP regula paredz pārejas posmu attiecībā uz SDS. Pārejas posms attiecas uz prasībām par to, kad ir jāiesniedz CLP klasifikācijas līdztekus DSD/DPD klasifikācijām drošības datu lapā. Skatīt vadlīniju 4. sadaļas 1. moduli.

³⁸ Avots: Atkritumu reģenerēšanas nozares savienības (Waste Recovery Industry Chain, WRIC) izstrādātais “Vadlīniju projekts par informācijas sniegšanu piegādes ķēdē un drošības datu lapām attiecībā uz reģenerētām vielām un preparātiem”.

Saskaņā ar *REACH* regulas 14. panta 1. punktu ķīmiskās drošības novērtējumu veic un ķīmiskās drošības pārskatu aizpilda visām vielām, kuras ir jāreģistrē, ja to apjoms vienam reģistrētajam ir desmit vai vairāk tonnas gadā. Reģenerēšanas operatori, kas var atsaukties uz *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu, ir atbrīvoti no reģistrācijas un attiecīgi viņiem nav jāveic ķīmiskās drošības novērtējums vai jā sagatavo ķīmiskās drošības pārskats reģenerētajai vielai.

Reģenerēšanas operatoram, kuram ir pieejama vajadzīgā informācija par tādu pašu vielu un kas attiecīgi var atsaukties uz *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu, pat ja reģenerētās vielas lietošanas veids nav iekļauts tās pašas vielas reģistrācijā:

- nav jāizstrādā iedarbības scenārijs reģenerētās vielas lietošanas veidam;
- nav jāreģistrē reģenerētā viela;
- nav jāpaziņo reģenerētās vielas lietošanas veids.

Tomēr viņam vajadzētu ņemt vērā esošo informāciju un vajadzības gadījumā norādīt *SDS* atbilstošus riska pārvaldības pasākumus vai arī sniegt pietiekamu informāciju par reģenerētās vielas drošu lietošanu, ja *SDS* nav vajadzīgs.

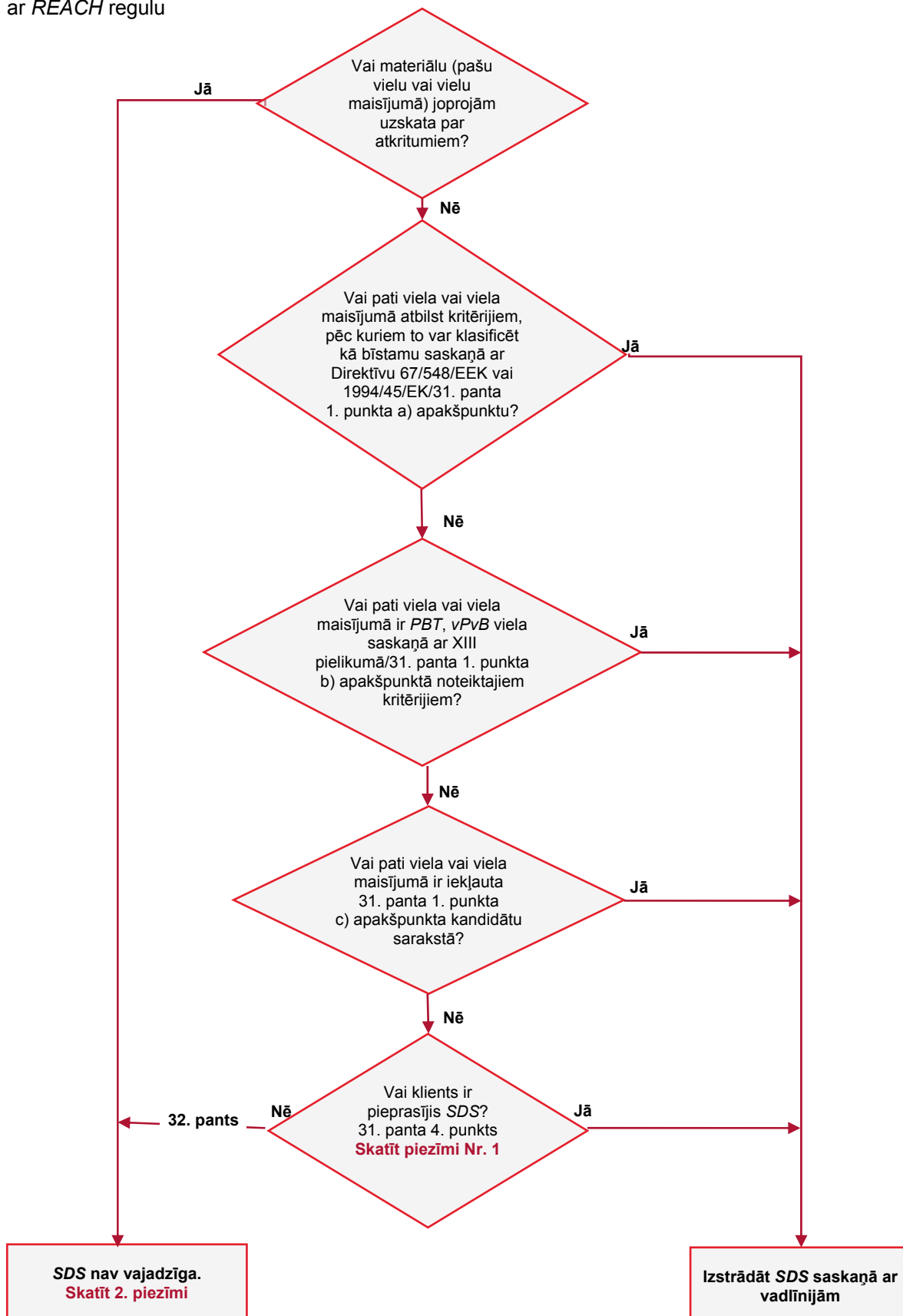
Tāpat tādas reģenerētās vielas saņēmēji, kuru reģenerēšanas operators nav reģistrējis, jo attiecas *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētais atbrīvojums, parasti nesaņems šādu informāciju:

- reģistrācijas numuru;
- iedarbības scenāriju nākamajam pakārtotajam lietošanas veidam jaunā dzīves cikla ķēdē pēc tam, kad ir notikusi reģenerēšana,

un kuru parasti sagatavo reģenerētās vielas ražotājs kā *SDS* daļu³⁹.

³⁹ Iespējams, šo sadaļu vajadzēs labot pēc tam, kad *REACH* regulas II pielikums (Norādījumi drošības datu lapu sagatavošanai) tiks pārskatīts un pieņemts komitoloģijas procedūras kārtībā.

1. attēls: Lēmuma pieņemšanas shēma, lai apstiprinātu vajadzību izstrādāt SDS reģenerētai vielai saskaņā ar REACH regulu

Avots: Atkritumu reģenerēšanas nozares savienības (Waste Recovery Industry Chain, WRIC) izstrādātais "Vadlīniju projekts par informācijas sniegšanu piegādes ķēdē un drošības datu lapām attiecībā uz reģenerētām vielām un preparātiem".

Dažu procesu, piemēram, metāla pārstrādes laikā noteiktus komponentus var atdalīt vai iznīcināt.

Reģenerēšanas operatoram nav nekāda pienākuma pievienot *SDS* iedarbības scenāriju.

1. piezīme: komerciālu iemeslu dēļ ražotājs var nolemt izsniegt *SDS* pēc klienta pieprasījuma, pat ja viņam nav juridiska pienākuma to darīt.

2. piezīme: *SDS* nav jāiesniedz, ja bīstamā viela vai maisījums tiek piedāvāts vai pārdots plašai sabiedrībai un ar noteikumu, ka ir sniegta pietiekama informācija (31. panta 4. punkts), t. i., *SDS* ir paredzēts tikai profesionāliem lietotājiem.

2.5. Citi pienākumi

Uz reģenerētām vielām parasti neattiecas atbrīvojums no pienākumiem iesniegt paziņojumu *CLP* klasifikācijas un marķējumu sarakstam. Tāpat arī neattiecas *REACH* regulā paredzētais atbrīvojums no licencēšanas un ierobežojumiem.

2.5.1. Klasifikācijas un marķējumu saraksts

Saskaņā ar *CLP* regulas 39. panta a) un b) apakšpunktu reģenerēšanas operatoram ir jāpaziņo klasifikācijas un marķējumu sarakstam arī reģenerētās vielas, kuras atbilst bīstamas vielas klasifikācijas kritērijiem un kuras laiž tirgū kā vielas vai arī maisījumā (ja to daļa maisījumā pārsniedz specifiskās robežkoncentrācijas), ievērojot *CLP* regulas 40. panta noteikumus. Šāds paziņošanas pienākums attiecas arī gadījumā, ja reģenerēšanas operators izmanto atbrīvojumu no *REACH* regulā paredzētajiem noteikumiem attiecībā uz reģenerētām vielām saskaņā ar *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu. Iesniedzot šādā gadījumā paziņojumu *ECHA*, reģenerēšanas operators var iegūt klasifikācijas un marķējuma informāciju, kuru iepriekš *ECHA* klasifikācijas un marķējuma sarakstam ir iesniedzis sākotnējās vielas reģistrētājs, un piekrist šādai informācijai. Tas arī nozīmē, ka reģenerēšanas operators atzīst paziņoto klasifikāciju un tādējādi uzņemas arī atbildību par rezultātu⁴⁰. Tomēr piemaisījumi var izmainīt vielas bīstamības tipu un attiecīgi tās klasifikāciju, kas ir jāņem vērā reģenerēšanas operatoriem, iesniedzot paziņojumu klasifikācijas un marķējuma sarakstam. Vielas identitāte paziņojumā jānorāda tikai tādā apjomā, kāds noteikts *REACH* regulas VI pielikuma 2.1.–2.3.4. iedaļā⁴¹. Spektrālie dati netiek pieprasīti. Papildinformācija par *CLP* regulu ir sniegta ievada vadlīnijās par *CLP* regulu un biežāk uzdotajos jautājumos (*FAQ*) par *CLP* regulu⁴².

2.5.2. Ierobežojumi

Reģenerēšanas operatoram ir jānodrošina *REACH* regulas XVII pielikumā noteikto ierobežojumu attiecībā uz reģenerētām vielām ievērošanu. Šie pienākumi lielā mērā ir līdzīgi pienākumiem, kas bija noteikti iepriekšējā Direktīvā 76/769/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu laišanas tirgū un lietošanas ierobežojumiem.

2.5.3. Licencēšana

Reģenerēšanas operatoram attiecībā uz reģenerēto vielu ir jāievēro VII sadaļā paredzētās licencēšanas prasības. Turklāt var attiekties paziņošanas pienākumi attiecībā uz vielām izstrādājumos saskaņā ar *REACH* regulas 33. pantu un paziņošanas pienākumi attiecībā uz vielām, kuras ir iekļautas kandidātu sarakstā un ietilpst izstrādājumos, kā nosaka 7. panta 2. punkts.

⁴⁰ Paziņojums klasifikācijas un marķējumu sarakstam ir jāiesniedz līdz 2011. gada 3. janvārim. Tikai dažos gadījumos reģistrētājs var iesniegt informāciju agrāk.

⁴¹ *CLP* 40. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

⁴² Ar šo informāciju var iepazīties *ECHA* tīmekļa vietnē:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_introduutory_en.pdf

2.6. Apsvērumi par dažām reģenerēto materiālu plūsmām

1. pielikumā ir aprakstīti konkrēti reģenerēto materiālu plūsmu piemēri. Iepriekšējā nodaļā izskaidrotie principi attiecas uz šajā pielikumā minētajiem piemēriem. Visām atkritumu plūsmām ir jāveic četri turpmāk minētie pamata novērtējumi.

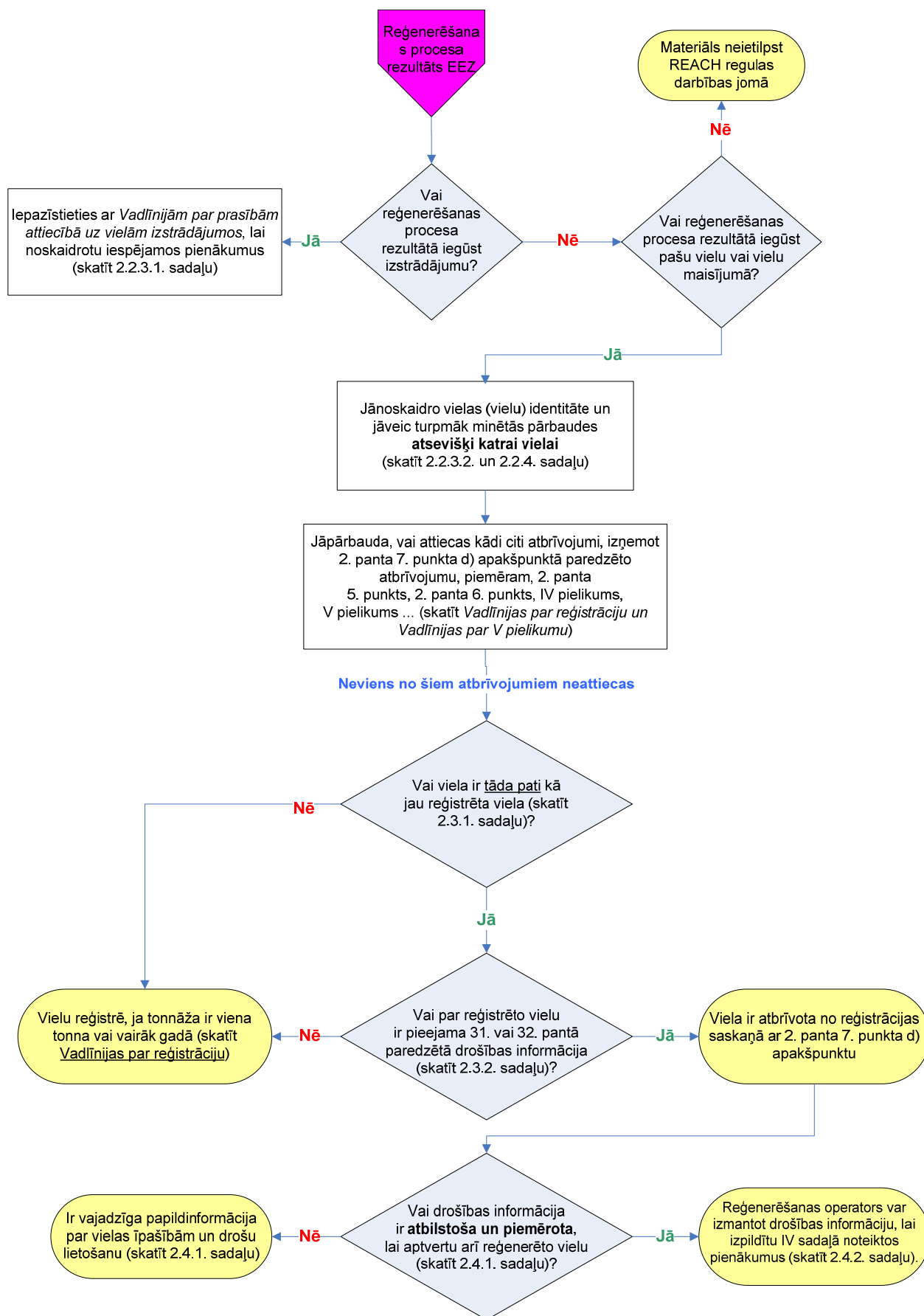
- Jānosaka vielas (vielu) reģenerētajā materiālā identitāte, tostarp piemaisījumu raksturojums un piesaistīšana vienai vai vairākām šādām vielām:
  - vai reģenerētā viela ir pati viela vai viela maisījumā?
  - kāda ir reģenerētās vielas (vielu) identitāte?
  - kādi ir tipiskie piemaisījumi? Kāda ir piemaisījumu tipiskā koncentrācija? Kādai vielai (vielām) var piesaistīt šos piemaisījumus?
- Jāpārbauda, vai attiecas citi atbrīvojumi⁴³ (piemēram, *REACH* regulas 2. panta 5. punkts, 2. panta 6. punkts, IV pielikums vai V pielikums) vai ierobežotas reģistrācijas prasības (izstrādājumiem):
  - vai 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētais atbrīvojums ir atbilstošs un to var piemērot reģenerētajam materiālam? Vai papildus *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētajam atbrīvojumam attiecas vēl kādi citi atbrīvojumi? Vai viela ir iekļauta, piemēram, *REACH* regulas IV vai V pielikumā?
  - vai vielas reģenerēšanas no atkritumiem rezultātā var tiešā veidā iegūt izstrādājumu? Vai tādēļ attiecas tikai ierobežotas reģistrācijas prasības?
- Jānosaka, vai jau ir reģistrēta tāda pati viela (vielas):
  - jānosaka, vai reģenerētā viela ir tāda pati kā viela, kas ir vai tiks reģistrēta; vai par šīm vielām ir pieejama atbilstoša informācija saskaņā ar *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu?
- Jāpārbauda pieejamās drošības informācijas par tādu pašu reģistrētu vielu atbilstība un piemērotība – vai tā aptver reģenerētās vielas (vielu) īpašības? Jāsagatavo klasifikācijas, marķējuma un cita atbilstošā drošības informācija par reģenerēto vielu (vielām) un paredzamajiem lietošanas veidiem:
  - vai pieejamā drošības informācija par tādu pašu reģistrētu vielu ir atbilstoša un piemērota, lai aptvertu reģenerētās vielas (vielu) īpašības?
  - vai apzinātie reģenerētās vielas (vielu) lietošanas veidi atbilst tādas pašas jau reģistrētas vielas vai vielu lietošanas veidiem, lai pieejamā drošības informācija būtu atbilstoša un piemērota? Ja, nē, vai ir vajadzīga papildinformācija par vielas īpašībām un drošu lietošanu?

Šajās vadlīnijās nav sniegti detalizēti un konkrēti skaidrojumi par atkritumu plūsmām saistībā ar šiem novērtējumiem. Tomēr, veicot vispārēju novērtējumu par to, vai var atsaukties uz *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu saistībā ar reģenerēto materiālu, var izmantot iepriekšminēto pieeju. 2. attēlā ir redzams, kādā secībā veic darbības, lai pārbaudītu, vai reģenerēšanas operators var atsaukties uz *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu un saistītajiem pienākumiem, kuri var attiekties. Šī darbību secība ir 1. pielikumā minēto piemēru pamatā.

⁴³ Papildu informācija par citiem atbrīvojumiem ir sniegta Vadlīnijās par reģistrāciju un Vadlīnijās par V pielikumu.

2. attēls: darbību secība, lai pārbaudītu, vai reģenerēšanas operators var atsaukties uz REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu un saistītajiem pienākumiem

1. PIELIKUMS: KONKRĒTAS REĢENERĒTO MATERIĀLU PLŪSMAS

Turpmāk minēto piemēru pamatā ir materiāli, kuri atbilst atkritumu cikla beigu kritērijiem un/vai saskaņā ar valstu tiesību aktiem vairs netiek uzskatīti par atkritumiem. Materiāli, kuri atbilst šiem nosacījumiem, ir uzskatāmi par reģenerētām vielām Vadlīniju par atkritumiem un reģenerētām vielām kontekstā.

1.1. Reģenerēts papīrs

Reģenerētu papīru veido galvenokārt celulozes masa. *EINECS* celulozes masa ir definēta šādi: “*Šķiedrveida vielas, kuras iegūtas, apstrādājot lignocelulozes vielas (koksne vai citi lauksaimnieciskās šķiedras avoti) ar vienu vai vairākiem ūdensšķīdumiem un/vai balināšanas ķīmikālijām. Sastāv no celulozes, hemicelulozes, kokšķiedras un citām maznozīmīgām sastāvdaļām. Šo sastāvdaļu relatīvais daudzums ir atkarīgs no pārvēršanas šķiedrainā masā pakāpes un balināšanas procesiem.*” (*EINECS* numurs: 265-995-8).

Celulozes masa ir iekļauta IV pielikumā un attiecīgi atbrīvota no reģistrācijas, pakārtota lietotāja un izvērtējuma pienākumiem. Reģenerēts papīrs var saturēt citus komponentus, kā pigmenti, tintes, līmes, pildvielas utt. Attiecībā uz reģenerēšanas un pārstrādes procesu komponentus, kuriem materiālā (celulozes masā) nav konkrētas funkcijas, var uzskatīt par piemaisījumiem (skatīt 2.2.4. sadaļu). Reģenerēts papīrs, kas sastāv tikai no celulozes masas ar piemaisījumiem, kuriem materiālā nav konkrētas funkcijas, attiecīgi tiks atbrīvots no reģistrācijas, pakārtota lietotāja un izvērtējuma pienākumiem.

1.2. Reģenerēts stikls

Zinātniskajā literatūrā ir norādīts, ka stikls drīzāk ir vielas stāvoklis, nevis viela. Likumdošanas vajadzībām to vislabāk var definēt, pamatojoties uz tā izejvielām un ražošanas procesu, kas ir tāds pats kā daudzām citām *UVCB* vielām. *EINECS* stiklam ir vairāki ieraksti: *stikls, monoksīds, ķīmikālijas (EK: 295-731-7), stikls, oksīds, kalcija magnija kālija nātrijs fosfātsilikāts (EK: 305-415-3), stikls, oksīds, kalcija magnija nātrijs fosfātsilikāts (EK: 305-416-9) un stikls, oksīds, ķīmikālijas (EK: 266-046-0)*⁴⁴.

Noteiktiem stikla veidiem piemēro atbrīvojumu, iekļaujot tos V pielikuma 11. ierakstā. Pārstrādāts stikls var saturēt citus komponentus, ka papīru, līmi, krāsu vai nepiederošus elementus, kā plastmasu, gumiju, smiltis, metālus, akmeņus, keramiku. Ja to klātbūtne reģenerētajā materiālā ir neparedzēta, tiem nav nekādas konkrētas funkcijas materiālā un to daļa ir mazāka par 20 %, tos var uzskatīt par piemaisījumiem (skatīt 2.2.4. sadaļu). Reģenerēts stikls, kas satur tikai tādus stikla veidus, kas atbilst V pielikumā noteiktajām atbrīvojuma prasībām līdz ar piemaisījumiem, attiecīgi tiks atbrīvots no reģistrācijas, pakārtota lietotāja un izvērtējuma pienākumiem.

1.3. Reģenerēti metāli

Saskaņā ar *REACH* regulu par vielām uzskata tīrus metālus, kas ir iegūti no rūdas, rūdas koncentrātiem vai sekundārajiem avotiem, pat ja tie satur noteiktu daudzumu piemaisījumu.

⁴⁴ Lūdzu, ņemiet vērā, ka šo vielu apraksts atbilstoši virsrakstam *EINECS* reģistrā ir daļa no vielas ieraksta un lielākajā daļā gadījumu ir izšķirīgs, lai identificētu vielu.

Reģistrācijas prasības vielām ir atkarīgas no tā, vai vielas ir tikušas reģistrētas iepriekš un vai ir pieejama atbilstoša drošības informācija.

Sakausējumus uzskata par īpašiem maisījumiem un vielas šajos īpašajos maisījumos ir jāreģistrē. Reģenerētus metālus, kas ir iegūti no jauktiem sakausējumu metāllūžņiem un atbilst atkritumu cikla beigu kritērijiem, parasti uzskata par īpašiem maisījumiem, taču atsevišķos gadījumos tie var būt arī viela ar piemaisījumiem (piemēram, ja reģenerēšanas mērķis ir iegūt tikai vienu galveno metālu un visus pārējos komponentus var uzskatīt par piemaisījumiem). Tas varētu attiekties arī uz tādiem metāliem, kuros galīgā sakausējuma koncentrācija ir mainīga vai pat stingri ierobežota un nav zināms, var tā koncentrācija ir izveidojusies no atkritumiem vai metāllūžņiem, kurus vairs neuzskata par atkritumiem. Šādos gadījumos to koncentrāciju sākumā uzskata par piemaisījumu. Visus komponentus, kas ar nodomu tika atlasīti reģenerācijai (piemēram, hroms vai niķelis) un kuri reģenerētajā materiālā pilda galveno funkciju, uzskata par atsevišķām vielām. Komponentus, kas tikai nejaušības pēc bija atkritumos, no kuriem ir iegūts reģenerētais metāls, vai kuriem nav konkrētas funkcijas reģenerētajā materiālā, var uzskatīt par piemaisījumiem (piemēram, molibdēns var rasties tikai noteiktos tērauda veidos).

Tā kā lielāko daļu metālu ražo gan no primārajiem, gan sekundārajiem resursiem, uz metāliem attiecas REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētais atbrīvojums, kā arī var attiekties citi šādi atbrīvojumi:

- neizolēti starpprodukti, kuri rodas, reģenerējot metālus no kompleksiem izstrādājumiem, kas satur daudzus metālus;
- 2. panta 5. un 6. punktā paredzētie atbrīvojumi, kā metāli un metālu savienojumi, kurus izmanto medicīniskajā produkcijā medicīnas un veterinārijas vajadzībām atbilstoši Regulas 726/2004, Direktīvas 2001/82/EK un Direktīvas 2001/83/EK darbības jomai, kā noteikts 2. panta 5. punkta a) apakšpunktā un 6. punkta a) apakšpunktā;
- V pielikums.

Reģenerētos metālus noteiktos apstākļos var tiešā veidā izmantot izstrādājumu ražošanai, ja tie atbilst piemērojamajiem atkritumu cikla beigu kritērijiem. Vairāk nekādas reģistrācijas prasības neattiecas, ja vien vielu nav paredzēts izdalīt.

Dažus metālus reģenerē no vienkāršiem un diezgan tīriem materiāliem (alumīnijs, varš, svins, cinks, ko iegūst, piemēram, no būvniecības izstrādājumiem, pirmspatēriņa metāllūžņiem) un dažreiz tīrus metālus reģenerē no ļoti kompleksiem materiāliem (elektronikas lūžņi, kas satur, piemēram, varu, cēlmetālus). Citi metāli (molibdēns, hroms, niķelis, kurus satur tērauda izstrādājumi) netiek reģenerēti kā tīri metāli, bet gan tos izmanto jaunu metāla sakausējumu ražošanai to mērķa metāla satura dēļ, kā rezultātā iegūst īpašus maisījumus. Noteiktus metāla savienojumus (piemēram, antimona trioksīds, svina un kadmija stabilizētāji plastmasā) tiešā veidā reģenerē no plastmasas maisījumiem. Ņemot vērā šīs atšķirības, var atšķirties atkritumu cikla beigu kritēriji⁴⁵.

Piemaisījumi var atšķirties, jo metālus, kas tiek reģenerēti un pārstrādāti tīros metālos, izmantojot metāllūžņus, kuri atbilst atkritumu cikla beigu kritērijiem, ietekmē vairāki faktori, kā pieejamā (pārstrādes) tehnoloģija, atkritumu cikla beigu kritērijiem atbilstoša materiāla daļa metāllūžņos, materiālu vērtība salīdzinājumā ar reģenerēšanas izmaksām. Lai gan reģenerētos metālus var tieši iekļaut kādā citā īpašā maisījumā, noteikta metāla klātbūtni vienā gadījumā var uzskatīt par piemaisījumu, savukārt citā – par komponentu atkarībā arī no iespējamā gala lietošanas veida.

Reģenerētu metālu ražotājiem arī būtu jābūt vajadzīgajā apjomā informācijai par bīstamiem nelieliem komponentiem vai piemaisījumiem reģenerētajā metālā vai sakausējumā, kā aprakstīts sadaļā par piemaisījumiem (2.2.4. sadaļa).

⁴⁵ Notiek turpmāka apspriešana saskaņā ar Atkritumu pamatdirektīvu (skatīt 1. sadaļu).

Attiecībā uz metāliem ir pieejamas vairākas iespējas, lai salīdzinoši viegli analizētu materiāla sastāvu saskaņā ar labu laboratorijas praksi un pārbaudītu metālu līdztību (piemēram, *ASTM* vai *ISO* standarts).

Reģenerētus metālus var izmantot tādiem pašiem mērķiem kā primāros metālus, jo reģenerēšanas procesā materiālu īpašības parasti nepasliktinās. Tādēļ var pieņemt, ka lietošanas veidi būs tādi paši. Ja tas attiecas, reģistrētās vielas drošības informācija var atbilst un būt piemērota reģenerētās vielas lietošanas veidam.

1.4. Reģenerētas pildvielas

Ar reģenerētām pildvielām⁴⁶ šajā dokumentā saprot pildvielas, kuras ir iegūtas, apstrādājot neorganisku materiālu, kas iepriekš ir izmantots būvniecībā (piemēram, betons, akmeņi), kā arī noteiktas minerālas izcelsmes pildvielas, kuras iegūst rūpnieciskajos procesos, tostarp termiski vai kā citādi pārveidojot (piemēram, neapstrādāti izdedži⁴⁷, izdedžu apstrādes atkritumi⁴⁸, pelni).

Jautājums ir par to, vai šādas reģenerētas pildvielas var uzskatīt par izstrādājumiem vai arī tās ir pašas vielas vai vielas maisījumā.

No būvmateriāliem reģenerētas pildvielas ir betons, akmeņi, mūris, keramika (piemēram, jumta kārniņi) un/vai asfalts atsevišķi vai noteiktos sajaukumos. Tām var būt daudzveidīgs izmantojuma veids, piemēram, civilajos inženiertehniskajos darbos, ceļu būvē un tās var izmantot kā dzelzceļu balastu. To galvenā funkcija šādā gadījumā ir stabilizēšana un sabrukšanas/sadrupšanas nepieļaušana. Ja šādas funkcijas nolūkā forma, virsma vai struktūra ir daudz svarīgāka nekā ķīmiskais sastāvs, reģenerētās pildvielas uzskata par izstrādājumiem. Tomēr saskaņā ar definīciju tas attiecas tikai gadījumā, ja materiāla forma, virsma vai struktūra ir tikusi apzināti noteikta un piešķirta ražošanas laikā (piemēram, lai pildviela atbilstu noteiktiem atzītiem standartiem, kā EN 12620, 13043 vai 13242). Ja šādas funkcijas nolūkā forma, virsma vai struktūra nenosaka šādu materiāla funkciju vairāk nekā tā ķīmiskais sastāvs, tad pildviela neatbilst izstrādājuma definīcijai un attiecīgi uzskatāma par pašu vielu vai vielu maisījumā. Tālāk ir minēti dažādi reģenerētu pildvielu piemēri.

No būvniecības un nojaukšanas atkritumiem iegūtas pildvielas

No būvniecības un nojaukšanas atkritumiem iegūtu pildvielu daļiņas tiek izgatavotas, ievērojot noteiktas formas un virsmas rādītājus atkarībā no izmantojuma veida, piemēram, asfalta ietvēm. Šādas daļiņas formu apraksta, izmantojot daļiņas garākā un mazākā izmēra attiecību. Šādu daļiņu formas noteikšanas metodes ir aprakstītas, piemēram, EN standartos 933-3 un 933-4. Šādas daļiņas virsmu definē pēc tās mikro un makro raupjuma (t. i., virsmas augstuma izmaiņas dažādos mērogos), kuru mēra, kā attiecīgi aprakstīts EN standartā 1097-8 un 933-5. No būvniecības un nojaukšanas atkritumiem iegūtu pildvielu daļiņu forma un virsma nosaka to funkciju vairāk nekā daļiņas ķīmiskais sastāvs. Būtiskās ķīmiskās īpašības attiecas tikai uz pieļaujamo šķīdību, proti, ja pildviela šķīst, tā nevar pildīt savu funkciju, un tas ir mazāk svarīgi nekā forma un virsma. Tātad šādas daļiņas saskaņā ar *REACH* regulas izstrādājuma definīciju uzskata par izstrādājumiem.

⁴⁶ Kā paskaidrots 3. sadaļas ievadā, *REACH* nolūkā ar reģenerētām vielām (pašām vielām, vielām maisījumos vai izstrādājumos) saprot tikai tādas vielas, kuras pēc tam, kad tās ir bijušas atkritumu daļa, vairs netiek par tādām uzskatītas Atkritumu pamatdirektīvas izpratnē. Pildvielas, kurām ir veiktas noteiktas reģenerācijas darbības, taču kuras joprojām ir atkritumi, *REACH* izpratnē neuzskata par vielām, maisījumiem vai izstrādājumiem. Tām piemēro tiesību aktus atkritumu jomā, taču uz tām neattiecas *REACH* regulā paredzētie pienākumi saistībā ar vielām, maisījumiem vai izstrādājumiem.

⁴⁷ Atkritumu koda numurs: 100202.

⁴⁸ Atkritumu koda numurs: 100201.

Dzelzs izdedži

Lielākā daļa izdedžu, kurus rada dzelzs un tērauda rūpniecība visā Eiropā, tiks reģistrēti kā *UVCB* vielas un tiks izmantoti, piemēram, cementa un betona konstrukciju ražošanā. Šajā saistībā ir svarīgas izdedžu hidrauliskās īpašības. Tātad ir acīmredzami, ka svarīgāks ir izdedžu ķīmiskais sastāvs. Rezultātā dzelzs izdedžus uzskata par vielu. Pēc analogijas arī citos metalurģijas procesos iegūtus izdedžus uzskata par vielām.

Pelni

Pelni ir heterogēns komponentu maisījums, kas sastāv no amorfa kristālveida silīcija dioksīda (SiO_2), alumīnija oksīda (Al_2O_3), dzelzs oksīda, kalcija oksīda un oglekļa. Tam ir dažādi izmantojuma veidi, tostarp to izmanto cementa, cementa klinkera un javas ražošanai, dambju un citu konstrukciju aizpildīšanai, irdenas augsnes nostiprināšanai, ceļu pamatnes klāšanai un kā minerālu pildvielu asfaltbetonam. Tā lietošanas veidiem ķīmiskais sastāvs ir daudz svarīgāks nekā daļiņu forma, virsma vai struktūra. Tādēļ pelnus uzskata par *UVCB* vielu.

Reģenerētām pildvielām, kuras ir pašas vielas vai vielas maisījumā, ir precīzi jānosaka materiāla statuss saskaņā ar *REACH* regulu un jāpārbauda, vai attiecas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkta nosacījumi. Ja pati viela vai viela maisījumā nav atbrīvota no reģistrācijas, iespējamie reģistrētāji var izmantot kādu no šādām divām alternatīvām: vēlīna provizorisks reģistrācija ar noteikumu, ka ir izpildīti visi 28. panta 6. punkta nosacījumi, vai arī apjoma samazināšana, lai tas nepārsniegtu vienu tonnu gadā, kamēr vielu reģistrēs jebkāds cits reģistrētājs.

Nosakot precīzu reģenerēto pildvielu statusu, būtu jāņem vērā arī šādi apsvērumi:

- a) daži no šiem materiāliem, kā noteikti izdedži un dažādu kausēšanas vai metalurģisko procesu pārpalikumi parasti ir *UVCB* vielas. Tomēr atsevišķos gadījumos šādas vielas ir daudzkomponentu vielas (piemēram, viela ir radusies ķīmiskas reakcijas reģenerēšanas laikā rezultātā un sastāv no ierobežota skaita komponentu);
- b) dažas reģenerētās pildvielas var sastāvēt no materiāliem, kas ir atbrīvoti no reģistrācijas, izvērtējuma un pakārtota lietotāja pienākumiem saskaņā ar citiem *REACH* regulas noteikumiem, jo īpaši V pielikumu, piemēram, minerāli, kuri nav ķīmiski pārveidoti (piemēram, akmeņi) vai vielas, kuras ir radušās stāvoklī, kas nav ķīmiski pārveidots un neatbilst bīstamības klasifikācijas kritērijiem (piemēram, koksne);
- c) gadījumā, ja reģenerētā pildviela sastāv no viena galvenā komponenta (kuram, iespējams, ir piemaisījumi), tā ir vienkomenta viela; gadījumā, ja pildviela sastāv no vairākiem komponentiem, šos komponentus var uzskatīt par atsevišķām vielām (t. i., šādā gadījumā reģenerētā pildviela ir maisījums), vai arī par vienas kompleksas *UVCB* vielas komponentiem. Kā jau minēts 2.2.3. sadaļā, reģenerētā materiāla ražotājs pats izlemj, vai reģenerēšanas rezultātā ir iegūta pati viela (vienkomponenta, daudzkomponentu vai *UVCB* viela) vai viela maisījumā.

Nosakot reģenerēto pildvielu reģistrācijas statusu, informācija par izcelsmi var būt svarīga, lai noteiktu, no kādiem komponentiem sastāv materiāls un vai tos vajadzētu uzskatīt par piemaisījumiem vai atsevišķām vielām. Lai identificētu vielas, kuras tomēr ir jāreģistrē, atkritumu materiāla analīze būs vajadzīga tikai tiktāl, ciktāl komponentu daļa parastos apstākļos var pārsniegt 20 %⁴⁹ (vai arī to esamība reģenerētajā materiālā ir bijusi paredzēta, tomēr šādā gadījumā reģenerēšanas operatoram vajadzētu zināt par to esamību).

Reģenerētu pildvielu ražotājiem arī būtu jābūt vajadzīgajā apjomā informācijai par bīstamiem nelieliem komponentiem vai piemaisījumiem reģenerētajā pildvielā, kā aprakstīts sadaļā par piemaisījumiem (2.2.3. sadaļa).

⁴⁹ Gadījumos, kad šādi komponenti regulāri sasniedz šo robežlielumu, ir ieteicams ievērot piesardzību un uzskatīt komponentu par atsevišķu vielu. Ja komponenti pārsniedz 20 % tikai retās, atsevišķās gatavās produkcijas partijās un šādas situācijas rašanās parastos apstākļos ir mazticama, šādus komponentus nav jāuzskata par atsevišķām vielām. Tāpat arī nav jāpārbauda katra atsevišķa atkritumu materiāla partija, lai atklātu, vai tajā nav šādu komponentu.

1.5. Reģenerēti polimēri

Polimēru reģenerēšanas operatoram vajadzētu arī apzināt jebkādas paredzamās vielas reģenerētajā materiālā (piemēram, vielas, kuras pievieno, lai pielāgotu vai uzlabotu polimēra materiāla izskatu un/vai fizikāli ķīmiskās īpašības), kuras sākotnēji bija reģenerētajā polimēra materiālā. Tas var notikt, veicot reģenerēšanu izlases veidā. Apzināti reģenerētas vielas nevar uzskatīt par piemaisījumiem, un tās ir jāuzskata par vielām, attiecībā uz kurām ir jāpārbauda, vai var atsaukties uz *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu. Šā iemesla dēļ ir ieteicams uzskatīt reģenerēto materiālu par vielu maisījumā (piemēram, irdena polivinilhlorīda reģenerēšanas izlases veidā gadījumā var būt nepieciešams reģistrēt attiecīgos irdinātājus, ja vien tie nav reģistrēti pirms tam).

Piemaisījumu un to koncentrācijas spektrs ir nosacīti plašs. Piemaisījumi, kas radušies no vielas, kura jau kopš paša sākuma ir bijusi reģenerējamajā polimēra materiālā, nav jāreģistrē, jo tie jau ir norādīti, reģistrējot monomēra vielu (vielas). Jebkādas citas neparedzētas sastāvdaļas reģenerētajā polimēra vielā (piemēram, pigmenti, kuriem reģenerētajā materiālā vairs nav paredzēta nekāda funkcija vai piemaisījumi, kuri ir pievienoti pēc polimēra izgatavošanas) var uzskatīt par piemaisījumiem, izņemot, ja to daļa pārsniedz 20 %. Ja tas attiecas, komponentu uzskata par vielu maisījumā, pat ja tā klātbūtne nebija paredzēta.

Nosakot reģenerētā polimēra materiāla statusu, informācija par izcelsmi var būt svarīga, lai noteiktu, kādus komponentus var saturēt materiāls un vai tos vajadzētu uzskatīt par piemaisījumiem vai atsevišķām vielām. Piemaisījumi ir daļa no vielām un tie nav jāreģistrē (skatīt 2.2.4. sadaļu).

Tomēr reģenerētu polimēru ražotājiem arī būtu jābūt vajadzīgajā apjomā informācijai par bīstamiem nelieliem komponentiem vai piemaisījumiem reģenerētajā polimērā, kā aprakstīts sadaļā par piemaisījumiem (skatīt 2.2.4. sadaļu).

Analīze nav jāveic noteiktos gadījumos, ja nav gaidāms, ka radīsies kādi būtiski piejaukumi (piemēram, ja reģenerē polimēru, kuru izmantoja tīrā veidā). Tāpat arī dažos gadījumos var būt iespējams pietiekami raksturot reģenerēto polimēra izstrādājumu, neņemot vērā tā izcelsmi. Tomēr polimēru gadījumā un nolūkā palīdzēt reģenerēšanas operatoriem apzināt materiālus dažādos plastmasas priekšmetos sešiem izplatītākajiem pārstrādājamu plastmasas sveķu veidiem ir piešķirti plastmasas identifikācijas koda numuri no viens līdz seši, savukārt ar septīto numuru apzīmē jebkādu citu plastmasas veidu neatkarīgi no tā, vai tas ir pārstrādājams vai ne. Ir izstrādāti [standartizēti simboli](#), kas ietver katru no šiem kodiem. Tā kā pastāv seši izplatīti pārstrādājami polimēri, ir lietderīgi sniegt šādu informāciju par to, kādi polimēri ir izmantoti polimēra ražošanai. Tāpat arī reģenerētos polimērus var apstrādāt kā *UVCB*, ja nav zināms to sastāvs.

Vispirms vajadzētu izvērtēt, vai reģenerēšanas rezultātā ir tieši iegūts izstrādājums (t. i., ja pirmais materiāls reģenerēšanas ķēdē, kuru vairs neuzskata par atkritumiem, ir izstrādājums, nevis pati viela vai viela maisījumā). *REACH* regulā nav noteikta reģistrācijas prasība attiecībā uz polimēra vielas klātbūtni reģenerētā izstrādājumā⁵⁰.

⁵⁰ Skatīt vadlīnijas par polimēriem: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/polymers_en.htm.

Ievērojot 2.6. sadaļā aprakstīto pieeju, reģenerēšanas operatoram pēc tam vajadzētu novērtēt, vai uz vielām reģenerētajos polimēros attiecas atbrīvojumi saskaņā ar *REACH* regulas IV vai V pielikumu vai jebkādi citi *REACH* regulā paredzēti atbrīvojumi.

Lai gan *REACH* regulas reģistrācijas noteikumi uz polimēriem neattiecas, polimēra ražotājam vai importētājam ir pienākums reģistrēt monomērus un citas vielas, kuras izmanto polimēra ražošanai noteiktos apstākļos saskaņā ar *REACH* regulas 6. panta 3. punktu. Tāpat arī attiecībā uz reģenerētajiem polimēriem ir jāreģistrē monomēri un citas vielas, lai varētu izmantot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu. Monomērā esošie piemaisījumi ir jāapzina un jānovērtē tādā apjomā, kāds ir vajadzīgs, lai noteiktu bīstamības pakāpi, kā arī reģenerētā monomēra klasifikāciju un marķējumu.

Lielākajā daļā gadījumu atkritumos nodotos polimērus vāc ES tirgū un polimēru reģenerēšanas operatori ir atbrīvoti no pienākuma reģistrēt monomēru (monomērus) vai jebkādu citu vielu (vielas), kas atbilst *REACH* regulas 6. panta 3. punktam un ietilpst reģenerētajā polimērā, ar noteikumu, ka šāda viela (vielas), no kurām polimērs ir atvasināts, jau ir reģistrēta. Turklāt reģenerēšanas operatoram ir jābūt *REACH* regulas 31. vai 32. pantā pieprasītajai drošības informācijai par monomēru, jo uz monomēru attiecas reģistrācijas prasības. Šajā nolūkā ir jāņem vērā visa pieejamā informācija par reģenerētā materiāla komponentiem.

1.6. Reģenerēta gumija

Kopumā reģenerēta gumija līdz ar polimēriem, kā *SBR* (butadiēnstirolkaučuks) un dabisko kaučuku var saturēt arī vielas, kuras joprojām funkcionē kā pildvielas (kvēpi, silīcija dioksīds...). Citas reģenerētās gumijas sastāvdaļas/komponentus, kurus nav paredzēts reģenerēt, kā pigmenti, piedevas un eļļas, uzskata par piemaisījumiem, ja to koncentrācija galvenā komponenta frakcijā nav lielāka par 20 %.⁵¹

Reģenerētās gumijas ražotājiem arī būtu jābūt vajadzīgajā apjomā informācijai par bīstamiem nelieliem komponentiem vai piemaisījumiem reģenerētajā materiālā, kā aprakstīts sadaļā par piemaisījumiem (2.2.4. sadaļa).

Reģenerētu gumiju var iegūt, mehāniski un/vai ķīmiski apstrādājot oriģinālo gumijas izstrādājumu, lai pārveidotu to materiālā, kuru ir paredzēts izmantot jaunā procesā. Reģenerācijai paredzētās vielas galvenokārt ir polimēri, kā *SBR* un dabiskais kaučuks. Tātad uz reģenerētu gumiju attiecas arī iepriekšējā sadaļā sniegtā informācija par reģenerētiem polimēriem.

Gumijas atkritumus var tieši novirzīt izstrādājumu ražošanai, ja tos pievieno primārajam kaučukam un atlej izstrādājumā. Vairāk nekādas reģistrācijas prasības neattiecas, ja vien vielu nav paredzēts izdalīt (skatīt 2.2.3.1. sadaļu). Neattiecas nekādas reģistrācijas prasības, ja gumija izstrādājumā atbilst polimēra definīcijai. Ievērojot 2.6. sadaļā aprakstīto pieeju, reģenerēšanas operatoram vajadzētu novērtēt, vai attiecas jebkādi citi atbrīvojumi saskaņā ar *REACH* regulu.

Kas attiecas uz pārējām gumijai pievienotajām vielām, kā pildvielas (kvēpi, silīcija dioksīds ...), dokumentācijā ir jābūt apliecinātam, ka tās atbilst *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētajām atbrīvojuma prasībām.

Reģenerēšanas operatoram jāpārlicinās, vai reģenerētās vielas lietošanas veids ir iekļauts sākotnējās vielas reģistrācijā, kas reģenerētas gumijas gadījumā parasti tā arī ir. Ja

⁵¹ Gumijai, kuru reģenerē no riepām, nozare jo īpaši ir izstrādājusi detalizētu izlases sarakstu ar vielām, kuru reģenerēšana ir paredzēta vai kuru piemaisījumu robežlielums var pārsniegt 20 %. Ar šo sarakstu var iepazīties Eiropas Riepu un gumijas ražotāju apvienības (*European Tyre and Rubber Manufacturers Association*) "Gumijas reģenerēšanas vadlīnijās" (www.etrma.org), kurās ir iekļautas atsauces uz publiski pieejamiem dokumentiem, kas var palīdzēt aplēst reģenerēto vielu un piemaisījumu koncentrācijas.

piemērojams, tad pieejamā drošības informācija par tādu pašu reģistrētu vielu var būt atbilstoša un piemērota reģenerētajai gumijai. Tas var neattiekties uz piemaisījumiem (t. i., pigmentiem, piedevām utt.), jo sākotnējās vielas ķīmiskās drošības novērtējums var aptvert tikai konkrētus izmantojuma veidus. Reģenerēšanas operatoriem ir jāsaņem informācija par reģenerētā materiāla sastāvu, lai apzinātu iespējamo bīstamību un secinātu, vai par reģistrēto vielu iegūtā drošības informācija attiecas uz reģenerēto vielu.

1.7. Reģenerētas pamatēļas

Reģenerētas pamatēļas⁵² saskaņā ar Vadlīnijām par vielu apzināšanu un nosaukumiem *REACH* kontekstā ir tipiskas *UVCB* vielas. Nozares pārstāvji, kas strādā ar pamatēļām, ievēro šo praksi. Šīs vielas plaši dēvē par “pamatēļām”, kuras ir apzīmētas ar atbilstošiem *EINECS* numuriem, ja piemērojams.

Apzināti reģenerētas pamatēļas uzskata par vielu, attiecībā uz kuru ir jāpārbauda, vai var atsaukties uz *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu. Uz pamatēļām neattiecas *REACH* regulas IV vai V pielikumā paredzētie atbrīvojumi. Šā reģenerēšanas procesa rezultātā parasti neiegūst izstrādājumu. Neattiecas nekādi citi atbrīvojumi, izņemot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētos. Tās apzīmē ar attiecīgu *EINECS* numuru, ja to īpašības, kā minēts *UVCB* vielām, sakrīt ar vielas identitāti (*skatīt 2.2.3.2. sadaļu*).

Pamatēļu reģenerēšanas process ir nosacīti sarežģīts, ja ir jāreģenerē vielas tādiem pašiem mērķiem. Šajos apstākļos izmantotā reģenerēšanas procesa dēļ nav neviena komponenta, kura izcelsmes pamatā būtu pati pamatēļa. Ja arī pastāv jebkādi šādi komponenti, to daļa ir daudz mazāka par 20 %⁵³. Iegūtās reģenerētās pamatēļas ir ļoti līdzīgas sākotnējām pamatēļām, attiecīgi var noteikt reģenerētās vielas līdzību un atsaukties uz *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktu ar noteikumu, ka reģenerēšanas operatoram ir piekļuve vajadzīgajai informācijai.

Vienkāršāku reģenerēšanas procesu rezultātā reģenerēto vielu kvalitāte būs daudz zemāka nekā sākotnējai vielai, pat ja būs atdalīti galvenie piemaisījumi. To izraisa tādu piemaisījumu kā policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži klātbūtne. Var būt sarežģīti noteikt reģenerētās pamatēļas līdzību ar reģistrētām vielām, ja izmanto mazāk sarežģītus reģenerēšanas procesus iztvaices un degšanas procesu dēļ, kuru rezultātā var rasties ievērojami zudumi vai tikt pievienotas jaunas vielas, izmantojot sākotnējo vielu. Tomēr pastāv iespēja, ka arī šādām reģenerētām vielām var piemērot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzēto atbrīvojumu ar noteikumu, ka reģenerēšanas operators var konstatēt līdzību un viņam ir piekļuve vajadzīgajai informācijai.

Kopumā reģenerētu pamatēļu apzinātie lietošanas veidi ne vienmēr ir tādi paši kā minēts sākotnējā reģistrācijā. Atkarībā no izmantotā reģenerēšanas procesa šīs reģenerētās pamatēļas joprojām var izmantot tādiem pašiem mērķiem vai arī, ja tās ir zaudējušas savas eļļojošās īpašības, tas var izmantot kā degvielu.

⁵² Termins “pamatēļas” ietver arī “eļļošanas eļļas”. To nevajadzētu jaukt ar terminu “smērvielas”. Termins “pamatēļas” attiecas uz maisījumiem, kas ir izgatavoti no pamatēļām un piedevām. Termins “eļļošanas eļļas” tiek izmantots arī attiecībā uz “augsti bagātinātām pamatēļām” un “eļļošanas pamatēļām” (pamatēļu sarakstu skatīt: *CONCAWE Products Dossier 97/108*).

⁵³ Jāpiebilst, ka pamatēļas var piesārņot polihlorēti bifenili (*PCB*) vai citi nopietni piesārņotāji. Šādā gadījumā, pat ja šo komponentu daļa ir daudz mazāka par 20 %, reģenerēšana vai (atkārtota) lietošana nav atļauta (piemēram, juridiski noteiktais līmenis *PCB* ir 50 ppm).

1.8. Reģenerēti šķīdinātāji

Reģenerētiem vai pārstrādātiem šķīdinātājiem nosaukumi jāpiešķir kā pašām vielām vai *UVCB* vielām saskaņā ar Vadlīnijām par vielu identificēšanu un nosaukumu piešķiršanu *REACH* kontekstā. Nozares pārstāvji, kas nodarbojas ar šādu šķīdinātāju primāro ražošanu, ievēro šo praksi.

Šajā kontekstā reģenerēti šķīdinātāji nozīmē tos materiālus oglekļa dioksīdu, oglekļa dioksīdu un halogēnoglekļa dioksīdu vispārējās klasēs, kurus pamatā izmanto rūpniecībā. Šajā klasifikācijā daudzi šķīdinātāji ir atsevišķas ķīmiskas vielas, piemēram, acetons vai toluols, lai gan ir arī daudzas *UVCB* vielas, tostarp virkne petrolejas destilātu.

REACH regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunkts ir atbilstošs un piemērots lielākajai daļai reģenerēto šķīdinātāju saskaņā ar visizplatītākajiem *EINECS* numuriem, kurus izmanto šo vielu provizorisksajai reģistrācijai. Neattiecas nekādi citi atbrīvojumi, izņemot *REACH* regulas 2. panta 7. punkta d) apakšpunktā paredzētos. Uz šķīdinātājiem ne vienmēr attiecas *REACH* regulas IV vai V pielikumā paredzētie atbrīvojumi. Šā reģenerēšanas procesa rezultātā parasti neiegūst izstrādājumu.

Daudziem šķīdinātājiem var labi noteikt reģenerētās vielas līdzību ar reģistrētu vielu. Parasti nav neviena komponenta, kura izcelsmes pamatā nebūtu pats šķīdinātājs izmantotā reģenerēšanas procesa dēļ. Ja arī pastāv jebkādi šādi komponenti, to daļa ir daudz mazāka par 20 %. Tomēr ir iespējams vienlaikus reģenerēt vielu sajaukumu, kurā atsevišķas vielas ir labi definētas līdzības noteikšanas vajadzībām un, ja tas attiecas, rezultātu uzskata par maisījumu.

Apzinātie šķīdinātāju lietošanas veidi parasti ir tādi paši kā vielas sākotnējā reģistrācijā minētie, taču var pastāvēt ierobežojumi attiecībā uz noteiktiem atkārtotas lietošanas veidiem, piemēram, farmācijas nozarē.

2. PIELIKUMS: SAĪSINĀJUMU UN DEFINĪCIJU SARAKSTS

XIII pielikums	Noturīgu, bioakumulatīvu un toksisku vielu (<i>PBT</i>), kā arī ļoti noturīgu un ļoti bioakumulatīvu vielu (<i>vPvBs</i>) identificēšanas kritēriji
XIV pielikums	To vielu saraksts, uz ko attiecas licencēšana
XVII pielikums	Dažu bīstamu vielu ražošanas, tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumi
Izstrādājums	Objekts, kam izgatavošanā piešķir īpašu formu, virsmu vai struktūru, kas nosaka tā funkcijas vairāk nekā ķīmiskais sastāvs
“Kandidātu saraksts”	Īpaši bīstamu vielu (<i>SVHCs</i>) saraksts to licencēšanai
CAS numurs	Informatīvā ķīmijas dienesta indeksa numurs
CMR	Kancerogēnas, mutagēnas vai toksiskas reproduktīvai sistēmai
CSA	Ķīmiskās drošības novērtējums
CSR	Ķīmiskās drošības ziņojums
Pakārtots lietotājs	Jebkura Kopienā reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas nav ražotājs vai importētājs un kas rūpnieciskām vai profesionālām darbībām izmanto vai pašu vielu vai vielu preparātā. Izplatītājs vai patērētājs nav pakārtots lietotājs. Atkārtotu importētāju, kas ir atbrīvots no prasībām saskaņā ar 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu, uzskata par pakārtotu lietotāju.
EK saraksts/EK numurs	Trīs Eiropas vielu saraksti no iepriekšējās ES ķīmikāliju tiesību aktu sistēmas: <i>EINECS</i> , <i>ELINCS</i> un <i>NLP</i> saraksts, kurus kopā dēvē par EK sarakstu. EK sarakstā ir norādīts EK numurs, kuru izmanto kā vielas identifikatoru.
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona. Tās nosacījumi ļauj EEZ EBTA valstīm (Norvēģija, Islande un Lihtenšteina) piedalīties iekšējā tirgū, ja tās piemēro attiecīgos iekšējā tirgus tiesību aktus. Visi jaunie Kopienas tiesību akti, kas attiecas uz šo jomu, tiek iekļauti nolīgumā un tādējādi attiecas uz visu EEZ, nodrošinot iekšējā tirgus vienveidību.
<i>EINECS</i>	Eiropas Ķīmisko komercvielu saraksts
<i>ELINCS</i>	Eiropā reģistrēto ķīmisko vielu saraksts
Iedarbības scenārijs	Nosacījumu kopums, kas raksturo, kā vielu ražo vai lieto tās dzīves ciklā un kā ražotājs vai importētājs kontrolē vai iesaka pakārtotiem lietotājiem kontrolēt iedarbību uz cilvēkiem un apkārtējo vidi. Iedarbības scenāriji var attiekties uz kādu konkrētu procesu vai lietošanas veidu vai – attiecīgā gadījumā – uz vairākiem procesiem vai lietošanas veidiem.
Importētājs	Jebkura Kopienā reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par importu.
<i>IUPAC</i>	Starptautiskā teorētiskās un lietišķās ķīmijas savienība.
Ražotājs	Jebkura Kopienā reģistrēta fiziska vai juridiska persona, kas Kopienā ražo kādu vielu.
Jauna viela	Reģistrējama viela, kam nepiemēro pārejas noteikumus, kuri saskaņā ar <i>REACH</i> regulu ir paredzēti esošām vielām.
<i>PBT</i>	Noturīga, bioakumulatīva un toksiska viela, kā noteikts XIII pielikumā

Esoša viela*	Viela, kas atbilst vismaz vienam no šiem kritērijiem: a) tā ir ietverta Eiropas Ķīmisko komercvielu sarakstā (<i>EINECS</i>); b) tā ir ražota Kopienā vai valstīs, kas pievienojās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā, bet ražotājs vai importētājs to nav laidis tirgū vismaz reizi pirms <i>REACH</i> regulas stāšanās spēkā; c) ražotājs vai importētājs to ir laidis tirgū Kopienā vai valstīs, kas pievienojās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā, un laikposmā no 1981. gada 18. septembra līdz 1993. gada 31. oktobrim, un ticis uzskatīts, ka par to ir paziņots saskaņā ar 8. panta 1. punkta pirmo ievilkumu Direktīvā 67/548/EEK, kas grozīta ar Direktīvu 79/831/EEK, bet uz šo vielu neattiecas polimēra definīcija, kas izklāstīta Direktīvā 67/548/EEK, kas grozīta ar Direktīvu 92/32/EEK, ar nosacījumu, ka ir to apliecinājoši dokumenti.
Preparāts	Maisījums vai šķīdums, kas sastāv no divām vai vairākām vielām
<i>PCB</i>	Polihlorēti difenili
<i>REACH</i>	Ķīmikāliju reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana
Ierobežojums	Jebkāds nosacījums vai aizliegums ražošanai, lietošanai vai laišanai tirgū
Viela	Kāds ķīmiskais elements un tā dabiski vai ražošanas procesā iegūti savienojumi, arī tās stabilizācijai un tīrības pakāpes nodrošināšanai vajadzīgās piedevas, kā arī izmantotajos procesos radušies piejaukumi, kas nav šķīdinātāji – ko var atdalīt, neietekmējot vielas stabilitāti un nemainot tās sastāvu
<i>SVHC</i>	Īpaši bīstama viela, kas atbilst 57. panta kritērijiem
<i>vPvB</i>	Ļoti noturīga un ļoti bioakumulatīva viela, kā noteikts XIII pielikumā

European Chemicals Agency
P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki
<http://echa.europa.eu>